



Bělohradské listy

4 / 2013

Vydáno 26. 7. 2013 • Ročník XIII • Cena 16 Kč



6	Bělohradská kvítka
10-11	Pavel Jurica
12-13	Folklorní festival
20	Radka Hanzlová a sestry Lamiovy

Objektivem Bělohradských listů

MFF „Pod Zvičinou“ 2013



BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 4/2013

2 OBJEKTIVEM BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ

3 FEJETON (LADISLAV STUHLÍK)

4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

5 STAROSTA ODPOVÍDÁ ZM INFORMUJE

6 BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA (ALENA FLÉGLOVÁ)

7 NOC KOSTELŮ (MAGDA VITVAROVÁ, ANTONIE VANIŠOVÁ)

8 MOSTY JSOU SPOJNICEMI MEZI LIDMI (LADISLAV STUHLÍK)

9 TONDA Z OSMADVACÍTKY (EDUARD ČELIŠ)

10-11 KRÁLIČÍ HOP (LADISLAV STUHLÍK)

12-13 MEZINÁRODNÍ FOLKLORNÍ FESTIVAL 2013 (JITKA BŘESKÁ, PAVLINA VERNEROVÁ)

14-15 MÍSTNÍ NÁZVY V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ (JOSEF ŠPŮR, EDUARD ČELIŠ)

16 STRAŠIDELNÁ BAŽANTNICE

17 COMENIA SCRIPT - KONEC PĚTKÁM V PÍSANKÁCH (IVA PLECHÁČOVÁ)

18 Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ

19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI

20 RADKA HANZLOVÁ, SESTRY LAMIOVY (PAVEL ŠUBR)

21 MLADŠÍ ŽÁCI U 13 FKM JAVORKA 2. MÍSTO V RAKOUSKÉM ADLAWANGU (JIRÍ BÍČIŠTĚ)

22 125. VÝROČÍ SOKOLA V BĚLOHRADĚ (HANA FRIEDRICHOVÁ)

23 KAPLIČKA V BRTVI (LADISLAV STUHLÍK)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE STRANA 1 / 3MOSQUITOS MRTVÁ NEVĚSTA

STRANA 24 / VÁCLAV LEJDAR NAVAZOVÁNÍ FOLKLORNÍCH KONTAKTŮ

FOTOGRAFIE NA VLOŽENÉM LETÁKU VÁCLAV LEJDAR, 3MOSQUITOS, SPO

DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ VYJDE 20. 9. 2013

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

„NABÍZEČI“

- ➔ Kupte peřiny, záclony, hrnce, elektřinu!
- ➔ Ten kdo koupí neprohloupí!
- ➔ Kdo nekoupí, bude vykraden, a koho nevykrademe, toho podvedeme, napálíme, ošálíme.
- ➔ Otevřete vrátka milá kůzlátka, jen tři prstíčky si ohřeju, jen se ve světnici otočím.

Tak hezky a mile lákají podomní obchodníci nás obyčejné, neznalé velkého světa šalby a klamu. A daří se jim. Otevíráme dveře nabízečům čehosi, kontrolorům elektřiny, plynu, vody, pouštíme do dveří lidi cizí, neznámé, jen proto, že slušně vypadají, že mají žízeň či potřebují na toaletu.

Pak jsme okradeni a podvedeni.

Ale proč to tak je, copak si nemůžeme dát pozor?

Asi ne, asi musíme být napáleni, neboť v mnohých zbyla slušnost, která jim velí na otázku odpovédět, nabídku vyslechnout a na prosbu vyhovět.

Nečekáme, že na prahu našeho domácího krbu, kde se ještě cítíme bezpečni, se nám tohle může stát.

Ti „nabízeči“, jak jim říkám, mají velmi dobře vypracovanou strategii. Buď se naučili velmi laskavé fráze, vypracované odborníky na psychologii, nebo jsou prostě talentovanými podvodníky od přírody a mají to v krvi.

Ale co s tím? Jak se máme bránit a nepodlehnout?

Pamatuji se na své dětství, tenkrát nic takového nebylo. Tenkrát k sobě byli lidi slušnější a domy se často nechávaly odměčené, pocestní se brávali do kuchyně a sklenice vody byla to nejmenší, co člověk člověku nabídl. Ale také jeden o druhého dbal. Jako děti jsme chodily do lesa, běžaly po stráních i po silnicích. Ale vždycky se našel někdo, kdo nás upozornil, abychom z toho stromu slezli, nepili uříčení studenou vodu, nebo se nekoupali v dubnu v rybníce.

Ptáte se, jak to souvisí s podvodníky?

Všechno souvisí se vším. Až si začneme znovu pomáhat, až budeme stmelení, až si budeme všimnout jeden druhého, pro tyhle podvodníky ubude místa. Často by stačilo, když se přede dveřmi sousedova domu objeví „nabízeči“, vystrčit hlavu a dát o sobě vědět. Aby věděli, že na to není souseď sám, že je viděl i někdo jiný.

Abychom nepodlehli jejich svodům, to zůstane na každém z nás. Možná nám může pomoci rodina, možná obecní vyhláška, ale hlavně je musíme sami včas odehnat od dveří našeho příbytku. Pak snad pochopí, že u nás neuspějí.

Jak ale poznat podvodníka od unaveného pocestného, který skutečně potřebuje sklenici vody a nic vám neukradne, to vám neporadím.

Ladislav Stuhlík



Zeptali jsme se za vás

V minulých měsících se v různých médiích psalo, že Vodohospodářská a obchodní společnost Jičín se bude soudit s dodavatelem akce Cidlina o smluvní pokutu za nesplnění termínu dokončení akce. Byla nakonec žaloba podána?



**Představenstvo Vodohospodářské a obchodní společnosti, a.s.
na svém zasedání konaném dne 11.6.2013 rozhodlo
nepodávat žalobu proti dodavateli stavby projektu Cidlina.**

Představenstvo se problematikou možných nároků vůči dodavateli stavby, zejména pak otázkou vzniku nároku na smluvní pokutu, případně nároku na náhradu škody vzniklou činností dodavatele stavby zabývalo od jara 2012, a to za úzké součinnosti s řadou právních specialistů. Představenstvo se podrobně seznámilo s odbornými právními stanovisky, které byly v této věci zpracovány a po projednání a prošetření všech dostupných relevantních podkladů a souvisejících okolností přijalo závěr, že nebude podávat žalobu na dodavatele stavby, společnost GEOSAN GROUP a.s.

Představenstvo v rámci projednání problematiky mimo jiné vyloze závěrů odborných právních posouzení, podle nichž velmi pravděpodobně došlo k řádnému splnění díla, když zhotovitel provedl ve smlouvě o dílo dohodnuté zkoušky. Existence prodlení zhotovitele s provedením díla se tak jeví jako mimořádně pochybná, podobně jako související nárok na smluvní pokutu. Úspěšné uplatnění smluvní pokuty by tak bylo velmi problematické, pouze s omezenou teoretickou nadějí na úspěch. Za tohoto stavu se představenstvo rozhodlo neriskovat

velmi nákladný soudní spor, když jen soudní poplatky za dvoustupňové soudní řízení by překročily 5 mil. Kč. Představenstvo tudíž schválilo, že tyto prostředky budou výrazně lépe a efektivněji využity na opravy a investice do provozované vodohospodářské infrastruktury, tedy ve prospěch akcionářů a zákazníků VOS, a.s., nikoli do soudního sporu s krajně nejistým výhledem na procesní úspěch.

Vlastní úspěšná realizace projektu Cidlina však bohužel byla zastíněna negativní medializací a různými právními kauzami. Přitom je potřeba vyzdvihnout hlavně jeho jednoznačně pozitivní dopad na životní prostředí jičínského regionu, kdy projekt vyřešil zlepšení kvality vody v řece Cidlině a jejích přítocích Javorce a Bystřici a dále pak v Libáňském potoce. V prosté řeči čísel projekt řešil výstavbu, resp. rekonstrukci 6-ti čistíren odpadních vod (konkrétně ČOV Jičín, Lázně Bělohrad, Miletín, Ostroměř, Pecka a Libáň) a výstavbu cca 50 km kanalizace.

*Představenstvo vodohospodářské
a obchodní společnosti a.s., Jičín*



Starosta odpovídá

V květnovém čísle Bělohradských listů odpovídal Jiří Hošna z odboru kanceláře hejmana Královéhradeckého kraje na dotaz ohledně opravy silnice z Bělohradu do Lužan. Uvedl, že jde o silnici III. třídy, ale já si myslím, že jde o silnici II. třídy. Tak by se snad mohla na ní udělat větší rekonstrukce. Přál bych vám řídit na této silnici kamion, to nevíte, jestli se každou chvíli nepřevrátíte!

Silnice z Lázní Bělohradu do Lužan není silnice III. třídy, ale opravdu jde o silnici II. třídy, tedy vyšší kategorii. Zastupitelstvo kraje ještě schválilo další členění silnic II. a III. třídy, které kraj prostřednictvím Správy a údržby silnic spravuje. Silnice jsou rozděleny na kategorie A, B, C a D. Přednostně by se mělo investovat do kategorie silnic A, kam jsou zařazeny všechny silnice II. třídy procházející naším městem, tedy na Miletín, Novou Paku, Jičín i Hořice. Naopak třeba silnice III. třídy na Lány nebo na Brtev jsou v kategorii C, kam bude kraj investovat výjimečně. Silnice do Uhlířů je dokonce v kategorii D, kde nebude převážně prováděna ani zimní údržba a letní údržba bude prováděna omezeně.

Krajské silnice jsou opravdu ve velice špatném stavu, podle rozboru nezávislé firmy je 44 % silnic II. a III. třídy v havarijním stavu a 28 % v nevyhovujícím stavu. Stav silnic v Královéhradeckém kraji je dokonce nejhorší z celé republiky.

Já jsem členem dopravního výboru zastupitelstva kraje a určitě budu usilovat o větší opravu nebo rekonstrukci silnice do Lužan.

Děkuji za pěknou reportáž o povodni na Bělohradsku v minulém čísle Bělohradských listů. V závěru jsou uvedeny 3 největší průtoky vody v našem městě. Občas sleduji stav vody na měřicím zařízení na Třetí straně, ale ten je v centimetrech. Dají se největší průtoky vyjádřit i v centimetrech? Byla při největším průtoku dosažena hranice stoleté vody? A které části města by stoletá vody zaplavila?

Tři největší průtoky vody změřené na limnigrafu v Lázních Bělohradě byly:

- 3. 3. 1933 - 26 m³/s, t.j. 200 cm,
- 9. 2. 1946 - 19 m³/s, t.j. 170 cm,
- 2. 6. 2013 - 18 m³/s, t.j. 166 cm.

Průtok 2. 6. 2013 je nejvyšší v historii v letním období, druhý nejvyšší letní průtok je potom z 20. 8. 2001, kdy činil 139 cm.

Průměrný roční průtok je 0,32 m³/s, t.j. 27 cm, 1. stupeň povodňové aktivity (bdělost) je při průtoku 6,30 m³/s, t.j. 90 cm, 2. stupeň (pohotovost) je při 10,6 m³/s, t.j. 120 cm a 3. stupeň (ohrožení) je při 15,5 m³/s, t.j. 150 cm.

Padesátiletá vody představuje průtok 27,1 m³/s a stoletá voda 32,9 m³/s. Krajský úřad Královéhradeckého kraje zpracoval mapy záplavových území. Při stoleté vodě by bylo zaplaveno několik domů v oblasti u benzínové pumpy v Horní Nové Vsi a v oblasti u bývalé Miletý v Dolní Nové Vsi. Javorka by se potom rozlila do polí pod Dolní Novou Vsí a do oblasti mezi silnicí na Šárovcovu Lhotu a železniční tratí (viz. červenou čarou označené území v mapě).

Aktuální informace o průtocích lze najít na webových stránkách Povodí Labe.

Minulé číslo Bělohradských listů mně připadalo příliš historické. Nemohli byste více psát o současnosti?

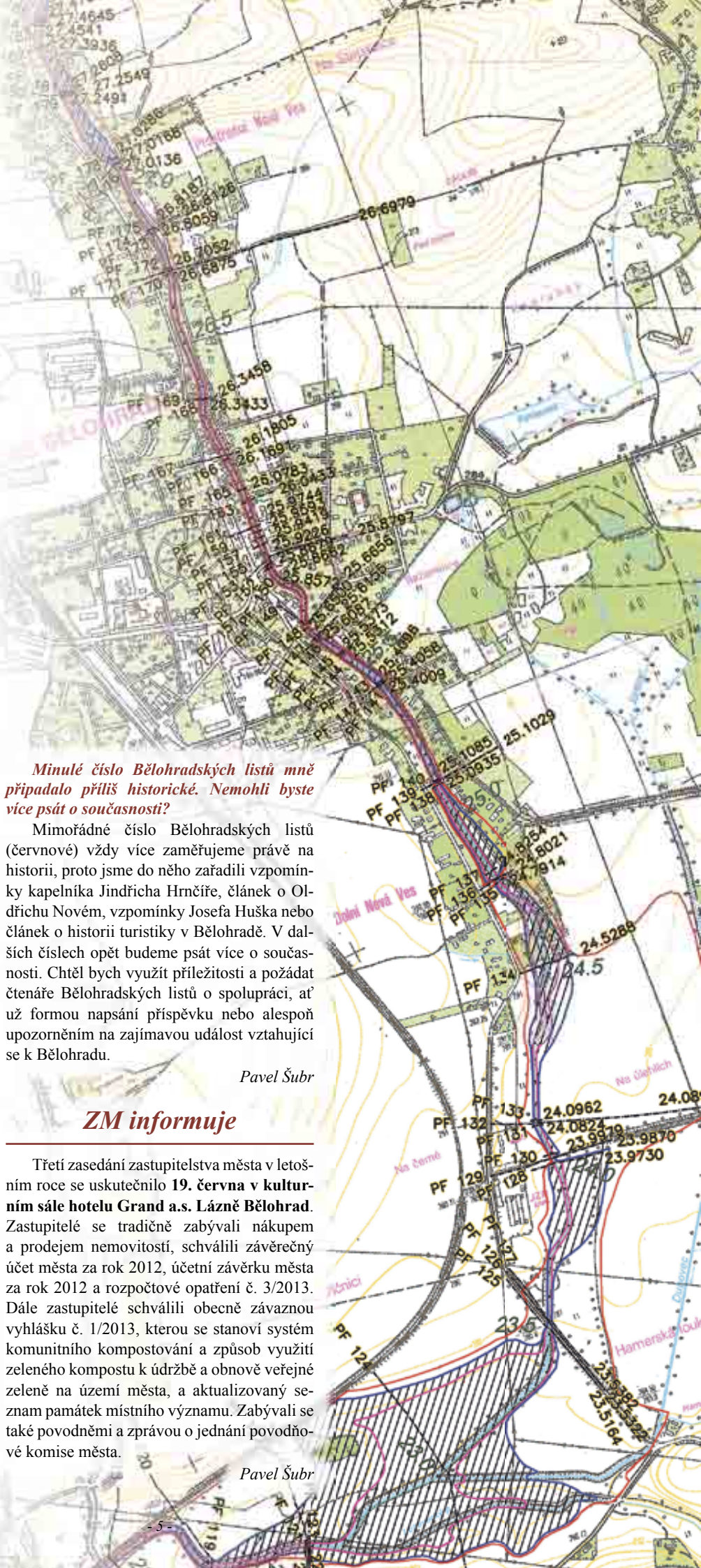
Mimořádné číslo Bělohradských listů (červnové) vždy více zaměřujeme právě na historii, proto jsme do něho zařadili vzpomínky kapelníka Jindřicha Hrnčíře, článek o Oldřichu Novém, vzpomínky Josefa Huška nebo článek o historii turistiky v Bělohradě. V dalších číslech opět budeme psát více o současnosti. Chtěl bych využít příležitosti a požádat čtenáře Bělohradských listů o spolupráci, ať už formou napsání příspěvku nebo alespoň upozorněním na zajímavou událost vztahující se k Bělohradu.

Pavel Šubr

ZM informuje

Třetí zasedání zastupitelstva města v letošním roce se uskutečnilo **19. června v kulturním sále hotelu Grand a.s. Lázně Bělohrad**. Zastupitelé se tradičně zabývali nákupem a prodejem nemovitostí, schválili závěrečný účet města za rok 2012, účetní závěrku města za rok 2012 a rozpočtové opatření č. 3/2013. Dále zastupitelé schválili obecně závaznou vyhlášku č. 1/2013, kterou se stanoví systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území města, a aktualizovaný seznam památek místního významu. Zabývali se také povodněmi a zprávou o jednání povodňové komise města.

Pavel Šubr





*„Pán Bůh první hrnčič byl,
Adama z hlíny stvořil
a to hrnčičské řemeslo
velmi krásně ozdobil“*

- podle Bible byl člověk stvořen z hlíny dle
obrazu stvořitele.

Práce se zeminou je stará jako lidstvo samo. Hlína přijímá všechny naše doteky velmi vděčně, můžeme ji hladit, bušit do ní, modelovat z ní, otiskovat ruce i cokoliv jiného, můžeme do ní vložit všechny své emoce. V bělohradské škole navštěvuje výtvarný obor se zaměřením na keramiku kolem osmdesáti dětí. Každoročně vystavují svá díla v Památníku K. V. Raisa, Fričově muzeu, ale i Hořicích. Malí umělci navštěvují keramický kroužek pod vedením paní učitelky Klusoňové a Bičíškové.

Zpovídat jsem tentokrát byla svěcence Růženky Bičíškové a o své nadšení se s námi podělili – Kristýna Kulhavá, Daniela Vrabcová, Andrea Halouzková, Simona Votrubová, Martin Bičíš, Tereza Konopásková, Adéla Hodonská a Klára Jirásková.

1) Či to byl nápad, začít chodit do keramického kroužku, jak jste se o něm dozvěděli?

- * **Simona** – Jedna paní učitelka, co učí ten kroužek, tak přinesla do školy takový ty lístečky a tak jsem se přihlásila.
- * **Martin** – No, rozhodl jsem se sám, protože moje mamka to učí a starší brácha Jiřík chodil taky.
- * **Klára** – Rodiče se znaj s Růženkou a keramiku dělám už od školky.

2) Jaké techniky používáte, co vás baví nejvíce a co je naopak nejtěžší?

- * **Daniela** – Baví mě, že se můžu do té hlíny zaboorit. Je taková klouzavá. A nejlíp se

mně na tom líbí to, že jakoby dost usilovně nechci přestat, dokud to nemám hotový a klidně bych tady byla do osmi do večera, jen abych si pro to druhý den už třeba mohla přijít a odnést si to domů!

- * **Andrea** – Mě baví hlavně hrnčičský kruh s mokrou hlínou. Na kruh se naplácně hlína, roztočí se, a když se na to dáj ruce, tak je to takový žvatlavý. Potom si na ruce namotáme drátek a tím se to z toho kruhu odřízne. Ráda taky dělám barevný misky. To se dá několik barev hlíny na sebe, přepálí, znovu dá na sebe, ale musí se to sešlikovat! Taky barvení glazurama je hezký. Po vypálení se barvy změní. Taky tady používáme takový ty sklička, co byly dřív na domech. Ty roztlučeme na kousíčky, dá se to na hlínu a potom vypálit do pece. Nakonec se to naglazuruje a ještě jednou vypálí.
- * **Kristýna** – Používáme tady různé nože, dřívka, špejle...
- * **Martin** – Mě hrozně baví modelování panáčků a dělat misky na kruhu. Jednu jsem udělal mamce domů na kytky. Nejlepší na tom je, když se to nakonec balí a nese se to domů! No a nemám rád to bouchání do té hlíny, aby z toho byla placka! Z toho bolejí ruce!
- * **Adéla** – Děláme tady různé věci. Tak třeba minulej rok mě celou zabalili do sádry a byla jsem sv. Anežka Česká. Měla jsem i šaty ze sádry a zajímavý bylo, když mě Růženka z toho tahala ven. Postavila se za mě na židli, musela to opatrně rozříznout a pak mě z toho soukala, to byla fakt sranda.
- * **Klára** – Baví mě točit na kruhu, chodíme ale i kreslit do přírody do Bažantnice. Ted' třeba děláme košíky z pedigu.
- * **Tereza** – Ráda točím na kruhu a v Bažantnici jsme třeba kreslili stromy za sebou. Taky mě Ája Pourová dělala obličej ze sá-

ry. Sice jsem se trochu u toho klepala, jak na mě tu mokrou sádru dávala, ale pak z toho byly hezký masky, který jsme barvili.

- * **Simona** – Mě nebaví, když to nedrží dohromady. To se pak musí slepit šlikrem.

3) Jak moc vám paní učitelka s výrobky pomáhá a jaká vlastně je?

- * **Daniela** – Když nám něco nejde, tak si jenom poprosíme a ona nám to udělá. Je s ní velká sranda a někdy si tady i hrajeme.
- * **Andrea** – Podle mě je Růženka moc hodná. Tak třeba můj brácha Filip (moje dvojče) sem taky chodil a využíval toho, že je tak moc hodná a myslel si, že si může dělat co chce.
- * **Martin** – Je hodná a když se jí zeptám, jestli to mám hezký, tak vždycky řekne že jo, až mi to je náky divný. Přísná je jenom někdy doma, když zlobíme s mladším bráchou Vojtou.
- * **Tereza** – Růženka je moc hodná, většinou jsem tady s ní dýl. Nechce se mi odtud chodit, tak jí ještě třeba půl hodiny pomáhám s uklízením, nebo když najdeme nějaký hezký obrázky, tak se rozeběhneme po škole a vymýšlíme, kam je dát na chodbách. Taky mě s ní baví výlety. Ted' jsme byli třeba v Polsku a Německu. Do Prahy jezdíme na výstavy nebo se podívat na chrámy a potom je malujeme.
- * **Adéla** – Růženka by se nejradši pro všechny rozkrájela. Na výlety s námi někdy jezdí i rodiče. Vždycky si uděláme takový knižky a tam si zakresluje všechno, co se nám tam líbí. Tyhle výlety mám moc ráda.

4) Chtěli byste se keramice věnovat i do budoucna, ať už na škole nebo jako zaměstnání?

- * **Simona** – Chtěla bych to mít jen jako koníček.
- * **Martin** – No já bych se tím žít nechťel, protože na to je ještě dost času a já jsem se ještě nerozhodl!
- * **Andrea** – Já bych to chtěla mít jako zaměstnání, ale nevím, jestli by to někdo každéj den nakupoval. Chtěla bych dál pokračovat na nějaký výtvarný škole.
- * **Daniela** – Ráda bych se tím živila, že bych třeba jeden den vedla keramickéj kroužek a druhý den bych učila děti na kytaru. Aby se mi to střídalo...
- * **Tereza** – V keramice chci pokračovat a mít to jako koníček. Mám totiž strašně ráda zvířata a chtěla bych jít na veterinu.
- * **Adéla** – Do devítky bych chtěla navštěvovat keramiku a pak bych možná zkusila uměleckou školu.

5) Doporučili byste ostatním dětem tento kroužek a proč?

- * **Adéla** – Jo, určitě všem doporučuju. Je to tady fakt skvělý, někdy i blbne a hodně se naučíme. Hrozně mě to baví.
- * **Klárka** – Určitě bych to doporučila, člověk se nenudí, můžu něco vyrobit pro rodiče a je tady zábava!
- * **Tereza** – Hodně se u toho rozvíjí fantazie, pracujeme se spoustou materiálů a člověk se může hodně přiučit.
- * **Martin** – Je to zábava a člověk se nemusí starat o to, že jsme špinaví!

Alena Fléglová, foto: autorka



NOC KOSTELŮ 2013



V pátek, dne 24. května 2013, proběhla v naší farnosti Lázně Bělohrad „Noc kostelů“. Letos se akce uskutečnila v kostele svatého Jiří v Hřidelci. Obec je posazena do krásné malebné krajiny s přírodní dominantou Hřidelecké Horky.

Program probíhal od 17. hodiny volnou prohlídkou kostela s výstupem na věž. Odvážlivci mohli vystoupat až ke zvonu, jenž je nejstarším zachovalým zvonom Bělohradska. Venku i v prostorách věže byly umístěny panely s fotografiemi rekonstrukce kostela.

Současně s prohlídkou kostela probíhala na prostranství před vchodem výtvarná dílna pro děti pod vedením Růžky Bičíšové a Michaely Jezberové. Děti byly vtaženy do legendy o svatém Jiří, malovaly obrázky a vyráběly si štíty, meče a kopí.

Oficiální zahájení programu začalo v 18.00 hodin. Osvědčený konferenciér z minulého roku pan Miloš Pour přivítal všechny přítomné a poprosil pana starostu ing. Pavla Šubru o úvodní slovo. Pan starosta mimo jiné zavzpomínal na návštěvu manželky bývalého prezidenta Václava Klause a o jejím okouzlení hřideleckou krajinou a samotným Hřidelcem.



Duchovní správce farnosti P. ThLic Grzegorz Puskiewicz hovořil o hodnotě a významu prostoru kostela pro všechny, kdo vnímají krásu a touží po ztišení a načerpání nových sil do života.

Po úvodu následovala přednáška ing. Ondřeje Fajstavy o historii kostela a dále o jeho rekonstrukci a znovuvysvěcení v roce 1998. Současně byl promítán záznam z tehdejší slavnosti.

Dalšími body programu byly zajímavé informace o svatém Jiří, patronu zdejšího kostela a též patronu skautů v podání členky Skautského křesťanského oddílu z Nové Paky Michaely Vitvarové a přítomné oslovil Dr. Jaromír Pluhař přednáškou o historii obce Hřidelce a o historii a práci místního Sboru dobrovolných hasičů.

Jednotlivé přednášky byly orámovány a doplněny krásnými varhanními variacemi a skladbami v provedení ing. Jaroslava Jiráska.

Program vyvrcholil zajímavou a poutavou vycházkou na Hřideleckou Horku v doprovodu odborníka Mgr. Ivo Chocholáče, který přítomné seznámil s tváří a výjimečností místní krajiny, s geologickým složením nerostů a hornin přímo uvnitř přírodní čedičové vyvěřeliny. Výklad byl doplněn i o legendu vzniku vesnice.

Již ve večerním setmění na prostranství před kostelem mohli návštěvníci vyslechnout koncert křesťanské hudební skupiny ViraS pod vedením Vojtěcha Jiráska. Jejich hudba i zpěv všechny nabily energií, radostí a optimismem.

Každý, kdo vstoupil do kostela, si odnášel na památku obrázek s Hřideleckým kostelem, svíčku jako bonus „něco na zub“ – perníčkový kostelíček.

Celý program končil po 22. hodině ztišením a duchovními zpěvy ve zcela setmělém prostoru kostela, osvětleném pouze svíčkami.

Během celého programu bylo zajištěno skvělé občerstvení i teplá kuchyně, která byla velice příjemná, díky počasí, všem návštěvníkům. Za to patří dík členům Sboru dobrovolných hasičů.

Poděkování za celou akci 2. ročníku Noci kostelů patří všem občanům Hřidelce, kteří se jakýmkoliv způsobem přičinili ke zdaru, zvláště pak panu Luboši Kulhánkovi, který zajišťoval vše potřebné a velmi obětavě celou akci připravoval, a také panu Josefu Klazarovi, který byl vedoucím týmu organizátorů. Poděkování patří též realizačnímu týmu bělohradské farnosti a městu Lázně Bělohrad za finanční podporu i úpravu okolí hřideleckého kostelíku.

I když počasí nebylo na jedničku, tuto akci navštívilo přes 200 lidí z Bělohradska a okolí. **DÍKY VÁM VŠEM, KTERÍ JSTE PŘIŠLI!**

Magda Vitvarová, foto: Markus Steiner

NOC KOSTELŮ V MILETÍNĚ

Své prostory otevřel večerním návštěvníkům i chrám Zvěstování P. Marie v Miletíně. Zaplnili ho nejen místní, ale i chataři, chalupáři, příšly rodiny s dětmi. Na flétnu zahrály sestry Markovy z Rohoznice a pak už všichni s hlubokým soustředěním naslouchali překrásnému varhannímu koncertu na motivy mariánských písní v provedení Vojtěcha Jonáše ze Žiželevsí. Podrobný výklad o historii kostela podal a prohlídku interiéru vedl Jan Hlavatý z Hradce Králové.

Farníci při této příležitosti poděkovali za vydatnou pomoc starostovi města a zastupitelstvu, vyjádřili svoji vděčnost také spolku Mladý hasič, vedenému p. Hakem, Klubu přátel K. J. Erbena i mnoha dalším dobrodincům chrámu, kteří ze skromnosti nechtějí být veřejně jmenováni.

Antonie Vanišová



MOSTY

jsou spojnicemi mezi lidmi

Měnily dějiny, umožňovaly cestování a setkávání. Jejich zánik či pouhé přerušení je problém, který se musí řešit složitým objížděním. V dnešní automobilové době jsme sice mnohem rychlejší, ale také mnohem závislejší na silniční síti a tím také na mostech. O tom, jak jeden nevelký most může zkomplikovat cestování, jsme se přesvědčili při rekonstrukci mostku přes potok ve Bělé u Pečky. Komplikace zasáhla nejen ty, kteří projíždějí z Lázní Bělohradu do Pečky či Nové Paka, ale i občany Uhlířů, Přibyslavi a Vřesníku. Tedy vesniček, přes které se začala hrnout auta objíždějící Bělou. Uzoučké rozbité silničky zažily nevídaný nápor, často i velkých nákladních aut. Očiti svědkové by mohli vyprávět, jak dolů po Přibyslavi jel autobus. Kdo zná onu úzkou silničku, musí uznat, že to byl kousek vskutku kasadérský.

Vraťme se však na most do Bělé, za stavbyvedoucím Václavem Košnarem z firmy M-silnice a jeho partou, která most staví.

Jedná se o úplnou rekonstrukci. Starý most, který již nevyhovoval a musel být provizorně podepřen, byl zbourán až na základy. Snad bylo dobře, že lidi nevěděli, po čem jezdí. (Takových mostů je po republice alespoň 2000). Za pomoci peněz z Evropské unie se začal stavět most nový. Cena nové stavby činí 3.200 miliónu korun bez daně. Termín zprovoznění byl určen na 28. července letošního roku.

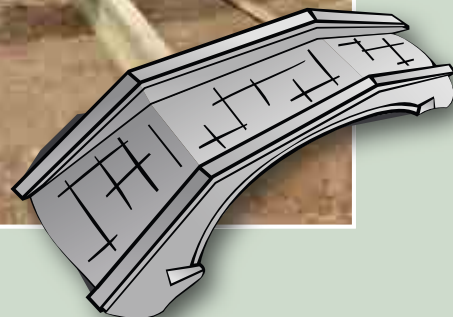
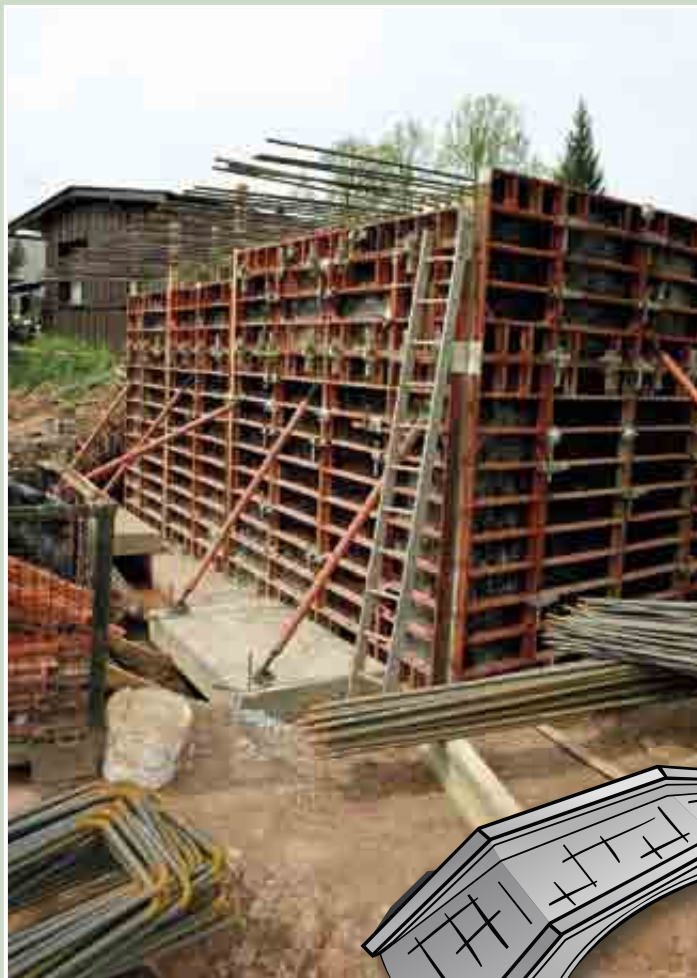
Most vyprojektovala firma Optima Vysoké Mýto. Je navržen tak, aby zvládl stoletou vodu a měl ještě půlmetrovou rezervu. Zadavatelem je Správa a údržba silnic Hradec Králové, závod Jičín a dodavatelem je již zmíněná firma M-silnice.

Most je železobetonový monolit. Na přání místních občanů jsou vybudovány zdi, které zpevňují svahy. Muselo se stavět nejprve z jedné strany a potom pokračovat z druhé strany z důvodů přístupnosti techniky během stavby. Vzhledem k tomu, že most je založen 1,5 m pod hladinou vody, byl potůček veden rourou a několikrát přemístěn. Délka vrchní zdi je cca 60 metrů. Na ní jsou samozřejmě umístěna svodidla. Most je oproti původnímu o metr širší. Bohužel, většímu rozšíření bránila z obou stran zástavba, respektive soukromý majetek. Plná šířka vozovky mezi svodidly je větší než 6 metrů.

Největším problémem nestavebního charakteru jsou cyklisté, říká mistr Václav Košnar. Jsou velmi neukáznění, přetahují kola přes staveniště i v době stavebního provozu. To, že přejít z jedné strany na druhou po dobu stavby nebylo nic jednoduchého, dokládají fotografie.

Za pár let si nikdo ani nevzpomene, kolik komplikací stavba bělského mostku přinesla. A po Přibyslavi dolů už asi nikdy nepojede autobus. Bohužel, chatrné silničky přes vesnice, zničené při objíždění Bělé, jen tak honem nikdo nespraví.

Ladislav Stuchlík, foto: autor



T O N D A

Z OSMADVACÍTKY



Vím, že hodně Bělohradáků nebudou souhlasit s tím, že tato reportáž je o něm. O muži, který 13. června na Antonína má svátek, a o dva dny později, kdy je Víta, slaví podruhé. To pro své přijmení.

ANTONÍN VÍT

52 letý muž na invalidním vozíčku, kterého polovina místních vidí veskrze negativně. Já mám na Tonda, jak mu říkám, mírnější názor. Znáám jej od mládí, protože on a jeho tři bráchové vyrůstali na naší Třetí straně a doslova byli kluky této ulice. Od rána do pozdního večera, od zimy do zimy. Myslím si, že Tonda patří k Bělohradu asi jako sloup Kádavého a léta neopravený Pižlův dům na rohu Malého náměstí.

Sedl jsem si s ním na lavičku pod lékárnou U České koruny, hned naproti veřejným záchodkům. Kdo nás ten pátek před polednem viděl, tak se domníval, že má Tonda nového partáka...

Tondo, kolik měli Vítovi děti?

Bylo nás celkem šest. Dvě sestry, Jarča a Anča, čtyři kluci, Franta, Petr, Jirka a já. Jsem ročník 61 a můj táta byl Bocksteffel. Vít, který byl kuchařem, si v šedesátém roce vzal život a máma se provdala za Bocksteffela, pražského skladníka.

Prý jste nějaký čas žili v Jablonci nad Nisou?

Jo. Naši se tam přestěhovali, ale já jsem vyrůstal u ségry Anči. Na víkend jsem jezdil

do Jablonce. Do školy jsem chodil tady v Bělohradě a vůbec tady prožil nejlepší roky. Po smrti Bocksteffela jsem se přejmenoval na Víta. Máma umřela v sedmapadesáti...

V Bělohradě jste bydleli v Kellerově činžáku na konci bělohradského náměstí. O posvěcení a pouti byl před domem velký řetězkový kolotoč...

No jo. Lidi na řetízku se točili tak dva metry od našeho okna. Jednou přilítla do kuchyně k elektrikáři Maixnarovi, co bydlel pod námi, velká rozvázaná bota Karla Baršového!

Jak se stane, že docela mladý člověk skončí na vozíčku?

Před patnácti léty jsem měl, z ničeho nic, nádor na páteři, zmáčklou míchu a roztrhaný pohyblivý cévy. Primář Suchomel v libereckém špitále se mnou „zápasil“ osm hodin. Třináct let jsem „běhal“ o francouzských holích a teď jsem dva roky na vozečku.

Jaký bylo, Tondo, tvoje povolání?

Jsem vyučený klempíř, pokrejšvač. Po vojně jsem šel dělat do slévárny Agrostroje Jičín.

Slyšel jsem, že jsi zkoušel v Jablonci závodně plavat?

Chodil jsem plavat do Liazu Jablonce krátkou padesátku kraul. Do limitu jsem se nevešel, ale aspoň jsem si užil mezi tamními mistry. K nim patřil i pozdější triatlonista Pepa Mužíček.

Teď to ve vodě táhnu jenom rukama, nohy mi nejdou...

Bydlíš v baráku na konci náměstí, v osmadvacítce.

Bydlím tam sám, všichni už se odstěhovali. Elektriku tam mám, pro vodu si jezdím na veřejný záchodky, beru invalidní důchod a platím nájem, poslouchám rádio a hlavně hodně čtu.

Máš pravdu. Posledně jsem ti donesl dvanáct knih. Co teď čteš?

Všechno, hlavně detektivky, krimi a harlekýny. Teď zrovna Dicka Francise, kterýho mám zrovna od tebe. Spím blbě, tak tři čtyři hodiny. Většinu noci čtu.

Tondo, máš děti? A co ženský?

Mám třicetiletýho syna Tonda Víta. A dceru Lucii. Ta má 33 a jmenuje se Szabó. Ženský? Kamarádky mám, ale může člověk bláznit za ženskajma, když je na vozečku?

Jídlo, pití.

Mám dvouplotýnkový vařič. Vařím si sám. Ráno polívku, večer si dám většinou obložené chleba.

Jsem pivař. Piju jenom pivo, desítku Bráník. Občas víno. Toho Bráníku si dám čtyři pět lahvů. Někdy i víc...

Co naše město, které perfektně znáš?

Líbí se mi, že město dává starosta Šubr do kupy. Nelíbí se mi rozbitý flašky, převrácené koše v parku před památníkem. Taky jsme dělali blbosti, ale takovýchle ne.



Tondo! A máme hotovo!

Jéžíšmarijá!

Co tomu řeknou lidi?

Eduard Čeliš, foto: autor

KRÁLÍČÍ HOP

Dupni si Karle, dupni. Tak nějak proběhla scéna ze slavného Svěrákova filmu Vesničko má středisková, když Marián Labuda připouští králíky. Králíci patřili neodmyslitelně ke koloritu minulých dob. Tráva na každé mezičce byla díky nim osečená a králíkáři spokojeně mlaskali nad nedělní pečinkou. Bohužel králíci vymizeli z domácího hospodářství a tráva na mezičkách se rozšmelcuje a nechá ležet. A přece to neplatí vždy. Jsou mezi námi lidé, kteří chovu králíků zasvětili velkou část života a jsou na jejich chov odborníky v pravdě mezinárodního věhlasu. Za jedním jsem se vypravil na Horní Novou Ves. S **Pavlem Juricou** jsme chov králíků probírali mnohokrát, ale až nyní mě pozval do svého království, a já mohl vidět nejen králíky, ale i vitrínu plnou pohárů a ocenění, které za jejich chov získal.

U brány mě zabrzdil velký vlčák, Pavel ho okřikne, pes kupodivu ihned poslechne a já mohu vstoupit.



Pavle, jak ses dostal k chovu králíků a od kdy se mu věnuješ?

Je to už třicet čtyři let co jsem začal chovat zvířata. Jeli jsme na výstavu do Žirče a tam jsem si koupil prvního králíka. V Bělohradě jsem vstoupil do chovatelského svazu a tím to začalo. Objížděl jsem výstavy, sledoval, jak to dělají jiní, sháněl, co bylo třeba a pomalu se učil. Já nebyl z hospodářské rodiny, sice když jsem byl malý tak jsme králíky měli, ale jejich chovem jsem se nezabýval. Dřív se chovala taková směska a já začal s čistokrevnými. Na začátku to byly dvě samičky a jeden samec.

V Bělohradě mě to naučil starý pan Jílek, s ním jsem jezdil na výstavy, seznamoval mě s chovateli a všemožně radil. Od té doby mám kontakty po celé republice a některé i v zahraničí, hlavně v Německu, Polsku a na Slovensku.

Postupem času jsem získal špičková zvířata a stal se mezi chovateli známý. První malé úspěchy přišly tady v Bělohradě, za předsedy spolku Alojze Staňka, v osmdesátých letech na výstavě v zámekém parku. Ceny nebyly jako dnes, kdy jsou poháry a plakety, tenkrát vítěz získal kosiště, 10 kilo zrní a podobně.

Přišly soutěže a přehlídky.

Pořádá se přehlídka nebo soutěž. Na ty nás, známé králíkáře, zvou. Systém je od okresních soutěží po celostátní. Na výstavě se každý králík boduje od 0 do 100 bodů. V roce 1997 jsem vstoupil do speciálního klubu masných plemen, kde moje Novozélandské plemeno je jedno z nejlepších. Po tom se dostavily úspěchy, mám i několik rekordů, které nebyly dodnes překonány. Například v kolekci čtyř králíků jsem získal 387 bodů na Mistrovství republiky v Holicích. Nebo na jedné soutěži jsem měl šest šampionů najednou. Třikrát jsem získal mistra klubu.

Velká soutěž bývá třídní. Vystavovatelů bývá tak třicet až čtyřicet. To je pěkná akce, součástí je i společenský večer, kde se získávají nové kontakty a utužují stará přátelství. Druhý den přijdou kupci a nakupují. Nakonec je výroční schůze.

Jezdím i do zahraničí na velké výstavy, například do německého Norimberka, Erfurtu nebo Kasselu. Odtud vozím nový plemenný materiál, aby nedošlo k pokrevnímu křížení. Tady jsme malá louže a za čas by k pokrevnímu křížení mohlo dojít. Důležité je navázání kontaktů a výměna zkušeností. V Německu je na výstavě všechno od A po Z. Od králíků, přes chovatelské potřeby, výrobky z králíčího masa a kůže po pomůcky a literaturu. Tam jsem viděl poprvé soutěž „Králíčí hop“, to tady nikdo neznal. Je to vlastně závod králíků ve skoku přes překážky na dvacetimetrové trati. Závodí se i ve skoku do dálky a do výšky. Speciálně vybraná zvířata na to trénují jako dostihoví koně. Králík je na vodítku a z místa skočí na povel přes metr daleko. Dnes se podobné závody začínají chytat i u nás.





Existují i soutěže družstev, ale tady z Bělohradu to nedáme dohromady, jsme tu ve svazu jen dva, já a Jirka Šubr. V minulosti bylo v Bělohradě i 70 chovatelů.

Mým snem je získat pohár na evropské výstavě. Nejde o to, že bych na to neměl v chovu vhodné králíky, ale všechno je o penězích. Platí se poměrně vysoké startovné a na to nemám peníze.

A jak jde praktický život chovatele?

Dřív se každý rval o kousek trávy, ob síkaly se všechny mezičky a příkopy a dnes trávu nikdo nechce. I když musím říct, že se sem tam začíná blýskat na lepší časy a domácí chov drobného zvířectva se vrací. Já mám tady nad barákem celý kopec. Rodina nastoupí, sečeme a sušíme. Hlavním sušičem je manželka a kluci sečou, musím je pochválit, jsou perfektní. Práce mnoho, ale společně ji zvládáme.

Mám tady i pár holubů, dřív jsem s nimi také jezdil na výstavy, ale teď už je mám pouze jako koníčka. Něco jde samozřejmě do kuchyně, vždyť to bývalo maso králů. Stejně tak i králíčí maso, které je jedno z nejkvalitnějších a nejdietnějších mas.

Věřím tomu, že se drobnochovatelství dočká své renesance. Už teď jsem potkal ve Studeňanech lidi, kteří si nakupovali slepičky a chovají je na balkóně. Má klec, koupí si Blesk, ten přečte a dá ho pod slepice, druhý den koupí další, ten znečištěný vyhodí a tak pořád dokola. Je to takový čitvý chovatel.

Prohlížíme vitrínu plnou pohárů, plaket a ocenění. Pavel si stěžuje, že manželka hubuje, když z nich musí utírat prach, ale já vidím, že je ve svém králičím království šťastný a spokojený. Tohle není určitě o velkém tématu a o velkých nadčasových věcech. Je to o tom, že i na malém dvorku je možné dosáhnout pozoruhodných výkonů.

Ladislav Stuchlík, foto: autor



MEZINÁRODNÍ FOLKLOR – TAK TROCHU OKEJ

Folklor je moje srdeční záležitost. Od svých tří let jsem tančila v Hořeňáčku a pak i v Hořeňáku. Protančila jsem 25 let a jsem tomu moc ráda. Naučila jsem se odpovědnosti za sebe i za věci mi svěřené, naučila jsem se chodit „všude“ včas a slibovat jen to, co mohu/co dokážu splnit. Po ukončení své „profesionální kariéry“ jsem na „mírný“ nátlak manželů Rychterových začala uvádět jednotlivé pořady festivalu. Každý rok je zcela jiný. Soubory mají rozdílnou kvalitu. Stává se, že pozvané soubory bez omluvy nedorazí, nebo že festivalový víkend proprší. A vše, co jste celý rok připravovali, můžete hodit do koše. To jsou ty horší varianty a co pak? Dělej, co umíš, divák nesmí nic poznat. Naopak některé momenty festivalu vás vezmou za srdce.

Třeba tento rok – asi 20 dětí z Hadářku ve věku kolem 5 let se se mnou za pódiem dohadovalo, komu dám po vystoupení květinu. Nakonec jedna malá copatá slečna přišla s nápadem, ať květinu dám jí a ona pak kytku rozváže a rozdá všem po jednom květu.

Nebo, při Polce rallye mně vyrazily dech tanečnice z Rokytky, které rády a s úsměvem dokázaly odtancovat s Indy 200 metrů točené polky a ještě k tomu vypít půllitr piva. V sobotu odpoledne polku odtančilo 50 párů - dětí, tanečníků v krojích i v civilu! Tančilo se doprava i doleva, končilo se zvedačkami i otočkami, chlapi se převlékali za babky, přihlížející dělali mexické vlny... Jedinečná zábava pro všechny. Byla jsem opravdu potěšena zájmem o první bělohorský jarmark. Stánky byly zaplněny až po okraj rozmanitým zbožím. Divák, který zrovna nesledoval hlavní program, měl možnost si projít parkem a zakoupit si něco pro sebe i pro své blízké. I sobotní klání o nejlepší guláš bylo úžasné. Čtyři družstva kuchařů vařila, dusila, kořenila, potila se, podlévala, přikládala polínka pod kotlíky. Až navečer - sami návštěvníci rozhodli. Při předávání medailí za první místo, ukápala i slzička dojetí. Při sobotním podvečerním vystoupení muzik mě basista Hořeňáku s úsměvem sobě vlastním poprosil, jestli bych nezaměnila pořadí souborů a Liptu s cimbálem dala až po nich. Tak to by nešlo! Zavzpomínali jsme na dobu, kdy tento pořad hudeb zúčastněných souborů byl na vnitřním nádvoří zámku. V tomto malém uzavřeném prostoru s výbornou akustikou bylo vystoupení vždy velkým - neopakovatelným zážitkem. A vlastně někdo mi na festivalu chyběl. Pan Zeněk Šindler s „vozembouchem“. Bohužel čas nejde zastavit a roky přibývají nekompromisně všem.

Kdybych měla shrnout několika slovy 39. ročník MFF Pod Zvičinou, řekla bych: Krásné počasí, skvělí diváci, obětavá práce pořadatelů festivalu a členů souboru Hořeňák a bezproblémová spolupráce s technickými službami města LB.

Tak příští rok.

V roce 2014 bude Hořeňáku 65 let a v červnu budeme tančit již po čtyřicáté. A co popřát Hořeňáku do příštího roku? K 25. výročí vzniku souboru dostali tanečníci nové kroje, ve kterých tančí dodnes. Po čtyřiceti letech a zhruba po 2000 vystoupeních již opravdu nenadělají moc slávy. Zasloužili by si nově.

A něco navíc, co sem možná ani nepatří.

Čím se může naše městečko pochlubit? Krásnou krajinou, roubenými domečky, spisovatelem K. V. Raisem, lázněmi, do nedávné doby zámek a... Hořeňákem. (Tím nechci práci jiných klubů a spolků nijak zmenšovat, ale tak to prostě je.) Skoro na všech oficiálních akcích města a lázní vystupují Hořeňák a Hořeňáček. Ať je to zahájení lázeňské sezóny, letní kulturní akce, setkání rodáků, přivítání vzácných hostů (V. Klaus, ...), reprezentace města (příjezd papeže, návštěva Parlamentu ČR...), rozsvícení vánočního stromku... Tam všude se Hořeňák prezentuje a tam všude ho město potřebuje. Asi by si zasloužil trochu více péče. Na podzim každého roku „stojí“ všechny možné „bělohorské“ kluby, spolky a seskupení s napraženou rukou a žádají město o finanční podporu. Hořeňák stojí na konci řady a dostane ně malý peníz, ale tyto finanční prostředky nestačí ani na pokrytí nákladů spojených se slavnostmi a s uhrazením energií za dům v Horní Nové Vsi, který užívá. A na samotný Hořeňák a Hořeňáček nezbude nic.

A tak je to vlastně s celou kulturou. Prosím vás chod'te na připravené pořady, nebo by se mohlo stát, že se pomaloučku, polehoučku začnou kulturní programy zkracovat, některé se zruší úplně a nakonec si všichni sedneme k sobě na zahradu, vytáhneme grily a budeme jen sedět a koukat. A to by byla opravdu škoda.

Jitka Břeská



ORNÍ FESTIVAL 2013 M „PROFESIONÁLA“



Byl čtvrtek 20. června, v areálu minigolfu už to žilo. Má nervozita stoupala, napětí vrcholilo. Konferovala jsem letos poprvé, takže se mi hlavou honily různé myšlenky. „Budou vědět co říct?“, „Budou mi diváci rozumět?“, „Dostanu ze sebe vůbec nějakou hlásku?“ Katastrofických scénářů bylo opravdu hodně. A Milan Rychtera mému klidu moc nepřidal, oproti původnímu plánu bylo potřeba vystoupit ještě v úvodu a spolu se Zdeňkou zahájit festival. To bude pěkná improvizace! Bylo 18:58, za dvě minuty mělo všechno začít, přesto jsem ještě neměla vyhráno. V pouzdrových šatíčkách jsem běžela na 100 metrů vzdálený hotel Grand, italský soubor totiž ke svému vystoupení potřebuje speciální židle - malá rozevíčka člověku neuškodí. Marně se nyní snažím vzpomenout, jaká byla má první slova na podiu, ale už si to nepamatuji, asi jsem byla v nějakém tranzu.

Postřehy z 1. dne:

- ➔ Italové potřebují židle bez opěradel.
- ➔ Slovinci i Poláci tančí ve stejných tlustých ponožkách.
- ➔ První den úspěšně za mnou.

V pátek jsem měla volno, holky si s tím poradily. Sobota však byla šichta téměř celodenní. Začalo to ranním jarmarkem, kde se představily i české folklorní soubory, a skončilo večerním vystoupením v kulturním sále lázní. Vystupoval v něm italský folklorní soubor Orobico. Téměř hodinu v kuse hopsali a skákali tak, že jsem je sama raději přerušila a poslala je napít, přece jen byl pařák na omdlení i v sedě, natož při takovém fyzickém výkonu.

Postřehy z 3. dne:

- ➔ Italové jsou neúnavní.

Nedělní dopoledne jsem začala s tradičním roztančeným náměstím a slavnostním průvodem. Kromě intenzivní, ale kratičké přeháňky obě akce proběhly bez problému. A už tu byl nedělní galaprogram, závěr celého 4denního maratonu. Začátek patřil předávání cen, cena starosty, cena festivalu a samozřejmě vyhodnocení Polky rallye a jejích třech kategorií. Nedělní odpoledne probíhalo hladce až do vystoupení domácího Hořeňáku, respektive uskupení Extase. Ti se totiž do dupání při tanci pustili s takovou vervou, že se jim doslova rozpadalo podium pod nohama. Se svým vystoupením se tedy ukázali i pánové z MěKS a technických služeb, aby promptně opravili podium. Asi deset minut jsme si tedy my v zákulisí odpočinuli a poslouchali jejich rozhovory a dohady. Musím říct, že jsme se docela zasmáli. Komentáře typu „počkej, seš o prkno vedle“ byly příjemným zpestřením folklorního odpoledne. Galaprogram a vlastně i celý folklorní festival se chýlil ke konci. S ním přišel i můj poslední konferenciérský výstup. Po něm jsem se už už chtěla uchýlit do zákulisí, mé plány mi však překazila ředitelka festivalu Zdena Rychterová, když mě chytila za ruku se slovy: „Bud' tady s náma.“ Nemělo cenu odporovat, takže jsem z paměti lovila texty písně „Pod Zvičinou“ a přemlouvala unavené nohy k závěrečné polce. Závěrečný tanec nepatřil nikomu jinému než manželům Rychterovým. Ti mají za úspěch a hladký průběh Mezinárodní folklorního festivalu Pod Zvičinou největší zásluhu!

Postřehy ze 4. dne:

- ➔ Hořeňáci by při Polce rallye měli mít nějaký handicap, aby vůbec měli konkurenci.
- ➔ Polku si z tanečních ještě pamatuji.

Pavla Vernerová, foto: Václav Lejdar

MÍSTNÍ NÁZVY V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ, JAK SE ZRODILY A PŘÍBĚHY K NIM SE VÁŽÍCÍ

Třetí strana

Protáhlý prostor obou dnešních bělohradských náměstí byl ještě dlouho po válce třicetiletě jen obecním pastvištěm, které bylo na východě ohraničeno tokem Javorky a na západě pak mlýnským náhonem. Podélnou jeho osu kopírovala od severu k jihu silnice z Nové Paky na Hořice, kterou kolmo přetínala silnice od Jičina k Miletínu.

Popsané pastviště až na dvě dřevěná stavení bylo až asi do r. 1670 bez jakékoliv zástavby a tehdy v něm hraběnka Kateřina Alžběta z Valdštejna spolu s manželem hrabětem Bertholdem Vilémem započala s výstavbou dřevěných domků pro budoucí měšťany. A tak již v r. 1713 mezi náhonem a silnicí, v řadě od dnešní spořitelny až k domu čp. 17, stálo 10 poddanských domků a na protější straně silnice na břehu Javorky, od prodejny železářství až k lékárně, bylo postaveno dalších 8 domků obdobných. V následujících letech pak bylo pokračováno s výstavbou domků na dnešním náměstí a i za Javorkou na jejím levém břehu, čímž vznikly tři souběžné řady domků.

Protože se ve jménech jejich původních obyvatel vyskytlo několikrát současně příjmení Kozák, Sehnal či Klainpetr, a to samé se opakovalo i u následujících generací, protože někteří z nich stejných jmen a příjmení provozovali i stejná řemesla, nastal problém vyznat se v nich. A protože domky byly stejné a neměly žádných domovních znamení, a tehdy neexistovala ani žádná čísla popisná, vyřešilo se to spontánně tak, že ti co bydleli od silnice k náhonu, byli ti z první strany, ti na opačné straně silnice byli z druhé strany a všichni ti, co bydleli za potokem, byli z **třetí strany**.

A zatím co první dvě skupiny v průběhu následujícího času byli označováni jako ti bydlící na náměstí, pro obyvatele za potokem se původní označení jejich bydliště zachovalo až do současnosti v názvu ulice **Třetí strana**. Nutno podotknout, že právě zde se do současnosti zachovaly dva domky čp. 47 a čp. 49 takřka v původní podobě, tak jak vypadaly všechny v době svého vzniku na náměstí, či zde na Třetí straně. Názvu Třetí strana se užívá i v Prostřední Nové Vsi, spodradicky i na Horním konci.

Učitelská čtvrt', dnes ulice Husova

Po vzniku republiky ve dvacátých letech minulého století byla i v Bělohradě s pomocí vysoké státní dotace postavena řada rodinných domků tehdejší „střední třídy“. I ty byly postaveny na rozparcelovaných polích dřívějších chalup a některé z nich tak po r. 1925 vytvořily severní stranu dnešní Husovy ulice. Když pak ulice byla obestavěna, říkalo se tomu místu **Učitelská čtvrt'**. To proto, že stavebníkem domku čp. 228 byl a v domku bydlel učitel Stránský, po něm jeho dcera, též učitelka, Špirhanzlová s rodinou, v domku čp. 251 bydlela bělohradská učitelka a spisovatelka Dr. Leontina Mašíňová a v domku dnes patřícím Friedrichovým bydlel učitel Ferdinand Volf.

Já jsem až na silně afektovanou paní Špirhanzlovou, která si potrpěla na tom, aby byla oslovována funkcí svého zemřelého manžela, a jejího syna Vladimíra, neznal nikoho ze jmenovaných. Pamatuji se ale na to, a pro zajímavost uvádím, že nějak kolem r. 1952 do jejího domu za bouřky udeřil kulový blesk a ještě dnes vidím díry ve zdi pod stropem přízemních místností, kudy do bytu vnikl a kudy vyšel ven.



Hokejisté z Třetí strany

Když hokej sportovně vládnu Bělohradu, bylo na Třetí straně hodně dobrých hokejistů. Vezmeme-li tuto ulici, rovnoběžnou s tokem Javorky, od bývalé pekárny Čerovských na rohu Lázeňské a Třetí strany až po hospodu na Špici Vovsových u splavu, tak máme pomalu v každém druhém baráku hokejistu!

Vraťme se do konce padesátých let a počítejme. Radek **BŘÍZEK**, rychlé a technické pravé křídlo. Robustní obránce Pepa **STRÁNSKÝ** a Mirek **PLECHÁČ**, elegantní bruslaři Mirek **HRNČÍŘ** a Franta **MACH**, Josef **KIRSCH**, který se přiznal ke Grohovým, legendární střední útočník Jarda Babič **JAKOUBEK**, jeden ze zakladatelů bělohradského hokeje obránce Mirek **FINK**. Do Třetí strany patřil i dům čp. 60 na Lázeňské ulici, kde ve druhém patře bydlel Jarda **WEINHAUER**, o jehož hokejovém umění je zbytečně psát. Uměl moc. Pro úplnost musím zařadit Frantu **ČEROVSKÉHO**, hrajícího hokej za Bělohrad i Sokol Lány. A nemohu vynechat ani mého brácha Petra **ČELÍŠE**, který je z tohoto hokejového seznamu Třetí strany nejmladší.

Snad asi blízkost řeky Javorky zapříčinila to, že dvě stovky metrů dlouhá ulice dala místnímu hokeji jedenáct hráčů. Javorka krásně a souvisle zamrzala. Regulace vytvářela slušné kluziště včetně vysokých kamenných mantinelů. Dnes je tentam souvislý led na řece i celý bělohradský hokej...



ulice lázeňská

Pojmenování dnešní Lázeňské ulice není třeba vysvětlovat, zájímavé ale je, kdy vůbec a jak vznikla. Ještě v r. 1884 to byla jen silnice vedoucí z náměstí přes Javorku mezi poli do Miletína. Na jejímž začátku hned za mostem stál dřevěný přízemní dům čp. 61 s hospodou Na Rychtě (později již zděný hotel Dědek dnes patří cí panu Kupkovi) a oproti němu na začátku Třetí strany dřevěný přízemní dům čp. 60 Šinkmanových. Po celé její pravé straně až k dnešním lázním bylo pouze pole pana Vlacha z dávno již zaniklé starobylé, dolnoveské rychty čp. 127. Ta stála za hotelem Dědek na pozemku dnešního čp. 565 pana Kindla z Prahy.

Stejně tomu bylo i na levé strany silnice, kde mezi poli na začátku dnešní ulice Tyršovy a v samém rohu zahrady dětské léčebny, stál od r. 1820 dům čp. 110 s panskou kovárnou. Za první republiky a nedlouho před zbouráním byla kovárna opatřena vývěsním štítem s honosným nápisem **VILLA ESPLANADE**. Co chtěl majitel tímto názvem užívaným pro honosné hotely světa sdělit – Bůh sud'. Snad jen to, že je to vila na promenádě. A i když dům s kovárnou byl zbourán v r. 1939, část z tohoto pojmenování se zažila natolik, že přetrvala do současnosti jako obecné pojmenování pro léčebnu.



Poměry se změnilly až po r. 1885. To byla postavena první budova dnešních lázní a následně proti ville Esplanade, na křižovatce s ulicí Havlíčkovou, si pro sebe vystavěl dům čp. 139 stavitel Poličanský (dnes Laušmanovi). Pak si vedle kovárny postavil dům čp. 146 sládek pivovaru Haller (dnes budova léčebny) a výstavba domů se zrychlila po r. 1900, kdy zcela vyhořel výše zmíněný dům čp. 60. Na jeho místě si pak dům postavili lázeňský lékař MUDr. Lelek a pekař Čerovský (dnes vinárna Neptun) a a s výstavbou domů bylo pokračováno. Stavitel Poličanský, který sňatkem získal pole Vlachových, rozdělil je na stavební parcely a následně i tyto byly zastavěny. Pak se již pojmenování ulice **Lázeňská** stalo běžné a oficiální.



V Habru, dnešní Malé náměstí

Poté, co obyvatelstvo Bělohradu, přes všechny nepříznivé a ve svém důsledku vylidňující vlivy druhé poloviny 18. století (jako byla epidemie cholery za války sedmileté a všeobecný hladomor v letech 1771 až 1772), se natolik rozmnožilo, že občanskou zastavbou bylo již zaplněno dnešní Náměstí K. V. Raise a i celá Třetí strana, bylo započato s výstavbou měšťanských domů i v jižní části výše popsaného pastviště. Tam se říkalo **V Habru**, a to evidentně podle zde rostoucího letitého stromu, či stromů. I v Hořicích se zachoval obdobný název pro školu Na Habru, tam nad Palackého náměstím, kde se sporadicky říká „na prasečím rynku“.

Zde pak podél silnice na Hořice byly stavěny dřevěné domy, které od předchozí zástavby Bělohradu byly již vesměs orientovány podélně se souběžnou silnicí a byly bez podsíní. Prvním zde postaveným domkem bylo roubené stavení čp. 68 z r. 1780 pekaře Jana Sehnala, které však bylo nahrazeno současným zděným, ale do současnosti se takřka v původní podobě dochoval dům s mansardovou střechou čp. 72 bělohradského důchodního Jana Kristiána Erbana z r. 1785 a dům čp. 70 z r. 1790, jehož stavebníkem byl bělohradský obroční Jan Jindřich Melichar.

Sem na toto náměstíčko byl v 19. století přemístěn od mostu před lékárnou pískovcový sloup zakončený kaplicí s patriarchálním křížem, což je nejstarší sakrální skulptura v Bělohradě z r. 1657. Za starých časů se mu říkávalo „sv. Benedikt“.



Heligon Paní Vokurková, máte bezušky?

Na Malém náměstí hned vedle chalupy Bezuchových je zděný domek. Tady bydlela rodina řezníka Kosiny, dnes patří domek Stuchlíkovým.

„Syn Kosinových, Zdeněk, který byl se mnou stejně starý, patřil v mládí k mým největším kamarádům. Často jsem ke Kosinovým chodil. V pokoji na skřini jsme se Zdeněkem objevily velký dechový nástroj - heligon. Příbuzný Kosinových Karel Kraus z Lánů hrál v Hrnčířově kapele a tady si vždycky heligon nechával, aby se s ním nemusel pohrbech a koncertech táhnout do Lánů. Jen tak z blbosti jsem na něj troubil,“ vypráví mi Honza Kupka. Heligonové vystoupení nemělo na něho však velký vliv. Muzika Honzu nechytla, spíš česká házená, lyže a tenis.

Na Malém náměstí v čp. 71, v historické roubence, prodávala paní Bezuchová vyhlášené máčené okurky a nakládané zelí. Tyhle labužnické skvosty znalo celé město a všichni pro ně chodili. Zdeněk Dejl, Franta Rachota a Jirka Šulc, jedenáctiletí kluci, když šli ze školy, tak z legrace „nakupovali“ u Bezuchových na Malé náměstí:

Paní Vokurková, prosíme si máčený bezušky!
Paní Bezuchová je hnala holí ven z krámu a rázně za nimi křičela: Vy, kluci jedni zatracení, já vám dám paní Vokurková a máčený bezušky!!!

Jaká byla Bažantnice letos

Báječná! Když se člověk může jenom dívat a nemusí „hrát“, může lépe vychutnat atmosféru, obdivovat strašidla i pohádkové bytosti. Tentokrát se Město vyznamenalo i po stránce organizační. Celý den bylo pod mrakem, ale teplo, takže návštěvníci s vděčností „parkovali“ u stánků s občerstvením. V jednom úseku cesty běhala spousta dětí se šmoulí modrou zmrzlinou, obrázek jako na zakázku. Jinde se návštěvníci osvěžovali pivem a jejich nálada přiměřeně stoupala.

Na vstup do Strašidelné bažantnice si všichni svorně vystáli frontu, která ještě po dvou hodinách od zahájení sahala až za hotel Janeček. Nálada ve frontě byla plná radostného očekávání. Stály tam celé rodiny, rodiče a prarodiče s dětmi i kočárky, skupiny mladých lidí, děti i dospělí na vozících, páníčkové se psy všech velikostí, mladí i staří s fotoaparáty, přišel také pan starosta s rodinou. Ti z fronty se s nadhledem dívali na ty, co se snažili o vstup po straně. Je to komické – vždyť ve městě, kde každý zná každého, se jen tak neutají, kdo při tak významné události předbílá. Jenomže u Strašidelné bažantnice je to jinak!

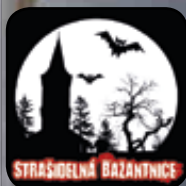
Pozoruhodné je, že každým rokem se zvětšuje akční rádius návštěvníků. Když před lety tato akce začínala, přilákala nanejvýš obyvatele Bělohradu a okolních obcí. Jestliže letos organizátoři napočítali kolem 10 000 návštěvníků, musela jich být převaha přespolních. V hustém zástupu bylo slyšet, jak si lidé domlouvají, co udělají příště: přijedou dřív, půjdou raději shora, aby nemuseli do kopce, budou tam déle, aby si to užili, vezmou s sebou další příbuzné atd.

Zvláštní kapitolou jsou lidé s fotoaparáty. Od mobilů až po profesionální „kanóny“. Nikdo nespočítá, kolik snímků ty aparáty zaznamenají násobeno počtem návštěvníků. Většina čeká i v řadě, aby ukořistila snímek své ratolesti s Krtečkem, Růžovým panteřem, Vlkem, čertem či s mluvícím drakem.

A strašidla? Letos samé inovace. Člověka potěší, když každý rok potká na stejném místě Červenou Karkulku, Hraběnku na koni, čarodějnici či Vodníka i s manželkou. Vodnická rodina tentokrát na ostrůvku v Hraběčině jezírku trpěla osamělostí pro vysoký stav vody. Jako přírodní scénérie je Bažantnice sama báječně uzpůsobená s jezírky, loukami a temným lesem. Ale potěší jej ještě více, když objeví nové nápady. Těším se vždy na dvě přítelkyně, které každý rok vymyslí novou dvojici strašidel a ušijí si dokonalé kostýmy. Překvapení vrcholí v lese pod Byšičkami, tam už člověku běží mráz po těle a nemusí být dítě, aby se opravdu bál.

Přiznám se, že jsem se vyhnula peklu jenom proto, že si tam brousili zuby „na Pražáky“. Ne, ne, ne, raději ať se bojí jiní. Já si to chci užít tak, že se budu dívat. Jako v nádherném přírodním divadle.

Milena Černá



**STRAŠIDLA, POHÁDKOVÉ BYTOSTI A PŘÍŠERY
POŘÁDALI U PŘÍLEŽITOSTI SVATOJANSKÉ NOCI V SOBOTU DNE
29. ČERVNA 2013 KOUZELNOU PROCHÁZKU
LESOPARKEM BAŽANTNICE KE KOSTELÍKU
SVATÉHO PETRA A PAVLA NA BYŠIČKÁCH
Z ČISTÉ RADOSTI ZE ŽIVOTA, PRO POBAVENÍ DĚTÍ
SE 163 NADŠENCŮ A DOBROVOLNÍKŮ PROMĚNILO
NA 51 DRUHŮ POHÁDKOVÝCH BYTOSTÍ A STRAŠIDEL,
ABY POTĚŠILO PŘES DESET TISÍC NÁVŠTĚVNÍKŮ.
DOUFÁME, ŽE NÁVŠTĚVNÍCI STB (STRAŠIDELNÉ BAŽANTNICE)
STRÁVILI SPOLEČNĚ S NÁMI PŘÍJEMNÉ ODPOLEDNE A DĚKUJEME, ŽE
DOBROVOLNÝM VSTUPNÝM PŘÍSPĚLI NA ROZŠÍŘENÍ STRAŠIDELNÉ
KNIHOVNIČKY V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ.**

DĚKUJEME

STRAŠIDLŮM, POHÁDKOVÝM BYTOSTEM, PŘÍŠERÁM A VŠEM POMOCNÍKŮM, KTERÍ NELITUJÍ ČASU A NÁMAHY A PO NĚKOLIK HODIN STRÁŠÍ, OBVESELUJÍ A PŘEKVAPUJÍ, ČÍMŽ NÁM UMOŽNILI USKUTEČNIT 7. ROČNÍK STRAŠIDELNÉ BAŽANTNICE.

MĚSTO LÁZNĚ BĚLOHRAD

**TĚŠÍME SE NA VÁS I V ROCE 2014,
PŘIJĎTE SE S NÁMI SPOLEČNĚ BÁT. VAŠE STRAŠIDLA**

SEZNAM STRAŠIDEL | V LETOŠNÍM ROCE JSTE MOHLI POTKAT V BĚLOHRADSKÉ BAŽANTNICI:

POSTELOVÉ SKŘÍTKY • KRÁLE A KRÁLOVNU • SHREKOVI • PŘÁTELÉ HARRYHO POTTERA • DI-VOŽENKY • PTÁKA OHNIVÁKA • ČERVENOU KARKULKU A VLKA • VŠEUMĚLY PATA A MATA • FERDU MRAVENCE A BERUŠKU • ŽÁKY 3.B: MACHA A ŠEBESTOVOU S KOUZELNÝM SLU-CHÁTKEM • FLINSTOUNOVI • AVATARY • HRABĚNKU A HRABĚTE • DVOUHLAVÉHO MLUVÍCÍ-HO DRAKA S PRINCEZNOU • HEJKALY • PAVOUČKA • DÁMY NA KONÍCH • KOVBOJE • BEZ-HLAVÉHO RYTÍŘE • NETOPÝRA • ŠMOULY • RŮŽOVÉHO PANTERA • VODNÍKA S (POD)VODNICÍ • PIRÁTY • ČACHTICKOU PANÍ • MRTVOU NEVĚSTU • STŘIHORUKÉHO EDU • MOŘSKÉ PANNY A JEJICH STRÁŽCE POSEIDONA • ČARODĚJNICE NĚKOLIKA GENERACÍ • KRTKA S MYŠIČKOU • MUMIE • FRANKEISTEINA S KAMARÁDY • ZDRAVOTNÍ PERSONÁL ZE STANOVIŠTĚ POSLED-NÍ POMOCI • VLKODLAKA • UMRLE (MRTVOLU) • OBĚŠENCE • KATA • KANIBALY (LIDOJE-DY) • LUCIFERA S ČERTOVSKOU CHÁSKOU • ANDĚLA • FANTOMASE • LOUPEŽNÍKY • SMRT-KU • ZOMBÍKY • LESNÍ PŘÍZRAKY • UPÍRKY I HRABĚTE DRACULU • DUCHY A POUSTEVNÍKA.

Už si zrovna moc nepamatuji, jak jsem se v první třídě učil psát násadkovým perem do širokých linek sešitu. U nás doma v kuchyni stála nade mnou máma a já toporně kroužil jednotlivá písmenka abecedy do širokých linek sešitu.

Klasickým spojitým písem jsem pak psal až do osmé třídy. Po základce jsem šel do Bydžova na strojní průmyslovku a z ničehonic jsem začal psát obyčejným tiskacím, nespojitým písmem.

Písmo pro mě bylo rychlé a přehledné. Jako já psalo hodně spolužáků. Nevím, zda oni tak píší stále, ale mně „tiskací“ už zůstalo.

Vůbec už neumím vázat písmenka spojitě a ani se to zpětně učit nebudu. Dokonce „tiskacím“, odborně řečeno Comenia Scriptem, píší své jméno i příjmení.

Eduard Poliš

Comenia Script – konec pětkám v písankách?

Bělohradská ZŠ je jednou ze škol, které se zapojily do pilotního projektu MŠMT na zavedení nového typu vyučovaného písma **Comenia Script**. Jedná se o typ nespojovaného psacího písma, který byl vyvinut v roce 2009 výtvarnicí Radanou Lencovou a který vychází (na základě průzkumů) z fakticky psaného a používaného typu písma. Idea je nabíledni: Nová generace (a nejen ta) již využívá „písankové“ ručně psané formy jen sporadicky a trend zcela logicky směřuje k psaní písma tak, jak jej dennodenně vidíme – na obrazovce televizí, počítačů, notebooků, mobilů, iPadů, iPodů a dalších mediálních nosičů.

Reditel bělohradské ZŠ zdůvodňuje svůj záměr zavést novou formu psacího písma takto: Poprvé jsem se o psanou formu české abecedy začal zajímat asi před deseti lety,

když se mi dostaly do rukou texty psané Polákem a Angličanem. Zjistil jsem, že píší úplně jinak, než jak znám z našich končin. Psaná forma české abecedy vychází z tradice rakousko-uherské. Původně se jednalo o ryze krasopiseckou formu (např. stínování velkých písmen apod.), která byla později zjednodušena (r. 1932) a tato je v drobných proměnách využívána dodnes. Naše současně vyučované písmo je tzv. spojované a tím pádem poměrně složité, kdy ke slučování různých komponentů abecedy musíme využívat tahů a klíčků. (Na okraj za zmínku stojí uvést historickou skutečnost, že většina i evropských používaných písem nikdy formu spojování neužila - stačí zhlédnout korespondenci německých, italských, francouzských, britských přátel, máte-li takové. Tito všichni píší „tiskacím“.)

Typ písma Comenia Script reflektuje sou-

časný stav, tj. vychází z běžné a většinou užívané modifikace klasického krasopisu. Tvary tohoto písma jsou jednoduché, měly by být pro děti lehce zapamatovatelné a rovněž snáze zvládnutelné pro děti s poruchami učení. Nadto jedná se o „volnější styl“ – leváci nemusí řešit rozmazávání již napsaného textu, písmena píší i méně zdatní žáci čitelně, s lepší úpravou...

Jsou však i některá proti. Lze totiž namítnout, že při paušálním zavedení výuky Comenia Script zmizí ze škol klasické vzdělání, že si – s trochou patosu – nebudou dnešní děti schopny přečíst dopisy babiček, protože tyto jsou psány oním zastaralým způsobem. Lze se domnívat, že bude narušena určitá kontinuita... Kdo ví?!

Iva Plecháčová

Zřejmě nejautentičtější výpovědi jsou postřehy přímých aktérů:

Mám dceru, která již bělohradskou základní školu absolvovala, a má druhá dcera je v současné první třídě a učí se písmo Comenia Script. Starší dcera dnes na střední škole používá svůj krásný rukopis, ale ten s psacím písmem nemá nic společného. Většina písmen jsou tiskací nebo si vytváří vlastní tvary. Její současné písmo, ačkoliv se na ZŠ učila písmo psací, se velmi podobá tomuto písmu, které se učí nejmladší dcera v první třídě. Písmo Comenia je jednodušší, jen nevím, jestli s ním děti nebudou psát pomaleji než písmem klasickým.

Rodič žákyně prvního ročníku

Z pohledu rodiče se mi zdá, že Comenia Script není písmem psacím, ale jistou formou písma tiskacího. Pravdou je, že je vzhledné, i když věřím, že naškrábat lze úplně všechno. Když ale porovnám psaní své dcery, která se toto písmo učí, s písmem mé neteře, která píše klasicky, je to písmo sice vzhlednější, ale velmi pomalé. Do budoucna se obávám, aby tyto děti, v případě přestupu na jinou školu nebo víceleté gymnázium, neměly rychlost tohoto písma problémy. Domnívám se, že buď mělo být zavedeno celoplošně, nebo vůbec. Záměr považuji i to, že jsou děti, které klasické psací písmo ani neumí přečíst.

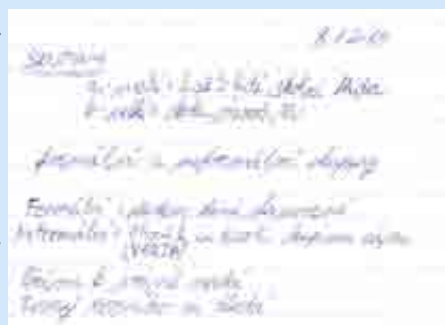
Rodič žákyně prvního ročníku

Písmo Comenia Script bylo v letošním školním roce nové jak pro žáky, tak pro nás, učitelky 1. třídy. V září jsme začali s uvolňovacími cviky v písance s názvem Kreslíme tvary. Poté jsme začali psát do písanky Umím psát 1. a 2. Každý tvar písma vychází z obrázku, který napodobuje tvar jednotlivých písmen. Se zapamatováním písmen děti neměly potíže. Nejčastější chybou dětí při psaní je nevynechávání mezer mezi jednotlivými slovy.

Písmena jsou jednoduchá a podporují individualitu dětí. Písmena se nespojují, mají volitelný sklon a možné tvarové variace. Děti nepiší slovo jedním tahem a diakritická znaménka doplní nad písmenem ihned. Díky tomu je rukavičce uvolněná a děti nezapomínají tolik na znaménka jako u jednotázného psaní. Písmo je vhodné pro dyslektické děti a pro děti, které mají potíže s grafomotorikou. Písmo je mnohem čitelnější a jednodušší.

učitelky 1. stupně

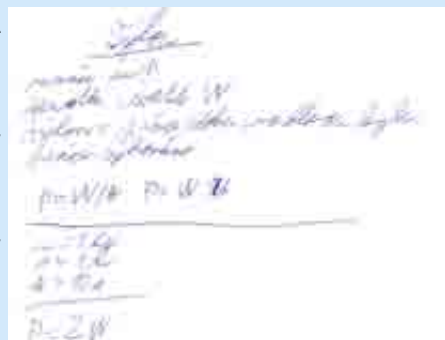
písmo děvčete z 8. třídy



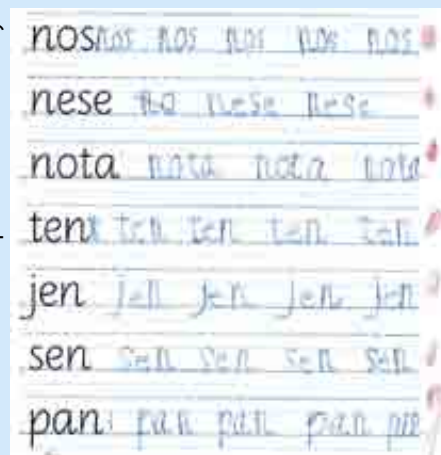
písmo děvčete z 9. třídy



písmo chlapce z 8. třídy



písmo děvčete z 1. třídy



O VZNIKU NÁZVU MĚSTA BĚLO HRAD

14. června 2013 jsem obdržel od paní Jaroslavy Grohové z Lázní Bělohradu objemnou záznamku, v níž bylo 10 výtisků Bělohradských listů – kompletní ročník 2012 a tři čísla ročníku 2013. V jednom z těch výtisků – už ani nevím, v kterém to bylo, mě zaujala zvláštní příloha označená nápisem „Dvě stanoviska ke vzniku názvu města Bělohrad“. První verzi, v níž se odvozuje vznik názvu od srbského města česky zvaného Bělehrad, zpracoval Zdeněk Prchal. Druhou verzi, v níž se odvozuje vznik názvu od bílé věže v 16. století postavené bělohradské kamenné tvrze, zpracoval Josef Špůr. V záhlaví titulní strany bylo uvedené, že obě verze se zásadně liší, a je pouze na čtenářích, ke které se přikloní. Poněvadž paní Jaroslava Grohová ze mě učinila již v průběhu posledních patnácti let pravidelného čtenáře Bělohradských listů, stal jsem se její zásluhou autorem třetí verze. Moje verze se nachází trochu ve spřízněnosti s verzí pana Josefa Špůra. Moje verze však vychází z poznatku, že pán, jenž si někdy v polovině 16. století postavil uvnitř venkovského sídla zvaného Nová Ves kamenné šlechtické sídlo, cítil větší potřebu VYČLENIT svoje kamenné panské sídlo z jeho dřevěného venkovského okolí. Poněvadž slovo BÍLÝ je v českém prostředí nerozlučně spojené se slovem ČISTÝ a v přenesených významech se slovy, jakými jsou například „vznešený, urozený, nadřazený“, šlechtic nazval svoje panské sídlo Bělehrad. Hlavní důvod, který ho k tomu vedl, nebyla bílá barva jeho sídla, ale především snaha o VYČLENĚNÍ jeho kamenného panského sídla z okolí venkovské dřevěné (neurozené) zástavby! Vývoj pak pokračoval tak, že kolem tohoto ojedinělého panského sídla zvaného Bělehrad, začala postupně vznikat městská zástavba. Ta v průběhu času začala pociťovat rovněž větší potřebu se VYČLENIT ze svého venkovského okolí. Právě tohle prostorové VYČLENĚNÍ městské zástavby z venkovského okolí se stalo příčinou, že prostorově širší městské sídlo tvořené z většího počtu jednotlivých domů získalo název BĚLOHRAD. Ve slově OHRAD se nachází srozumitelná informace o OHRADĚ, jež nemá v BĚLOHRADĚ pouze fyzickou materiální, ale zároveň i nadstavbovou duchovní povahu, která VYČLEŇUJE městskou část sídla zvaného Nová Ves z jejího venkovského prostředí. Tuhle OHRADU nevytvořily v městě zvaném BĚLOHRAD žádné středověké hradby, ale OHRADY, které mají novodobou administrativní prostorovou katastrální povahu. Závěr: název sídla zvaného nejdříve Bělehrad a později Bělohrad vznikl z naprosto stejné snahy o VYČLENĚNÍ nejdříve šlechtického sídla a později městského sídla z jeho širšího. Slovo „bílý“ se nevztahovalo pouze jenom k jeho nejužšímu významu, tj. k pouhé bílé barvě, ale ke transformaci prostoru do jeho nadstavbové, vývojově vyšší, nejdříve šlechtické, později městské existence.

František Novák,
promovaný geograf Lomnice nad Popelkou

VÁŽENÍ

mnohokrát Vám děkuji za poštovní zásilku, která v pořádku byla doručena a udělala mi velkou radost!!!

Svého dědečka z matčiny i otcovy strany znám bohužel pouze z fotografií. Oba zemřeli o mnoho let dříve, než jsem se narodil. Staré rodinné fotografie, které se zachovaly, stále opatruji, i když se přiznám, že u některých nevím, kdo na nich je zachycen a obávám se, že mi to již nikdo neřekne.

Dědečka, poštmistra Václava Malého, však pochopitelně vždy bezpečně poznám. V zaslaném kalendáři je nejen na dvoře pošty se zaměstnanci c.k. pošty, ale i na jevišti Lázeňského hotelu při merendě. Mnohokrát Vám ještě jednou děkuji za zaslání kalendáře i knížky o Bělohradu a také časopisu Bělohradské listy. Vždyť ať budu kdekoli, do konce svého života budu vždy jméno města Lázně Bělohrad uvádět jako své rodiště a jsem tomu rád.

Srdečně Vás zdraví

Milan Brejtník



**PARTNER
BĚLOHRADSKÉ
KULTURY**

UPOZORNĚNÍ OBČANŮM

PODOMNÍ PRODEJ

TVRZENÍ PODOMNÍCH PRODEJCŮ,

KTEŘÍ SE NA NAŠE OBČANY (PŘEVÁŽNĚ SENIORY)

OBRACEJÍ S NABÍDKAMI RŮZNÝCH PRODUKTŮ A SLUŽEB (ZEJMÉNA ENERGIE) S TÍM, ŽE MAJÍ SOUHLAS ZDEJŠÍHO ÚŘADU, POPŘ. ŽE JE MĚSTSKÝ ÚŘAD POSÍLÁ A STAROSTA DOPORUČUJE,

JE LŽIVÉ!!!

PROTO OBČANY UPOZORŇUJEME, ABY TĚMTO DEALERŮM PŘEDKLÁDANÉ SMLOUVY NEPODEPISOVALI OKAMŽITĚ, VŠE DŮKLADNĚ UVÁŽILI, PORADILI SE NEJDŘÍVE SE SVÝMI BLÍZKÝMI, PŘÍPADNĚ I S PRACOVNÍKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ.

V těchto dnech vyjde nová publikace z našeho regionu s názvem „Vesnička pod kamennou Hůrou“, která je procházkou historií Dolního Javoří a okolí.



Knížka v první části pojednává o historii Dolního Javoří obecně, v další části objasňuje historii mlynářského řemesla a dvou místních mlýnů. Třetí část se zabývá vývojem vesnických stavení a rodů a v poslední části zmiňuje historii sousední vesničky Uhlíře. Autorem publikace je Josef Machek, rodák a kronikář Dolního Javoří. Knihu bude možno zakoupit v Památníku K. V. Raise a některých bělohradských trafikách.



Město Lázně Bělohrad děkuje všem, kteří v katastru města udržují veřejné travní porosty, keře a stromy. Stejně tak děkuje všem, kteří pomohli odstranit následky škod způsobených prudkými lijáky a záplavou z 2. června letošního roku. Jedině s přispěním všech obyvatel se nám podaří udržet hezký vzhled našeho města.



PRODEJ CHOVNÉ DRŮBEŽE

z veterinárně kontrolovaných chovů, které zaručují kvalitu a vysokou užitkovost
13:00 Lázně Bělohrad - nahoře na náměstí

	stáří / týd.	cena
PRODEJ 5. 8. 2013		
Kuřice černé, červené	12 - 18	120 - 180 Kč
Kuřice kropenaté, bílé (nesou bílá vejce)	12 - 18	120 - 180 Kč
Chovní kohoutci	12 - 18	120 - 180 Kč
PRODEJ 8. 10. 2013		
Kuřice černé, červené	12 - 18	120 - 180 Kč
Chovní kohoutci	12 - 18	120 - 180 Kč
Slepice ve snášce		100 Kč

SORTIMENT, STÁŘÍ A CENA DRŮBEŽE SE MŮŽE LIŠIT DLE AKTUÁLNÍ NABÍDKY.

Drůbež, prosím, OBJEDNÁVEJTE na adrese:

Gallus Extra s.r.o., Pražská 8, 586 01 Jihlava,
telefon: 567 212 754, 567 214 502, mobil: 731 701 331, po - pá 8:00 - 15:00
e-mail: gallusextra@centrum.cz

LM - zahrady

Lázně Bělohrad

🌿 kompletní údržba zeleně 🌿 rodinné domy 🌿 chalupy 🌿 areály firem 🌿 veřejná zeleň

773 211 010 @ l.mecir@seznam.cz

nasetelevize.cz

Reportáže z Bělohradu a okolí najdete na www.nasetelevize.cz

čerstvé pečivo 7 dní v týdnu

- posezení
- teplé nápoje
- denní tisk
- připojení wifi

Prodejní doba
Po - Pá 6,00 - 12,00 So 6,30 - 10,00 Ne 7,00 - 10,00

Lázně Bělohrad, Vojtěškova ul. 493792573 www.josefydl.cz pekarna@josefydl.cz

KLEMPÍŘSTVÍ - POKRÝVAČSTVÍ

Z&L Kundrát

Lázně Bělohrad

739 013 876, 731 554 243
www.strechykondrat.net
e-mail: strechyL.Kundrat@seznam.cz

ToneryNapln.cz

Jiří Štefan - PC SLUŽBY

Žižkova 475
(fakturační adresa)
Horní Nová Ves
(e-shop a obchod, dodací adresa)
507 81 Lázně Bělohrad, Česká republika

tel.: +420 608 461 247
e-mail: info@tonerynapln.cz
info@pcsluzby.cz

IČ: 663 16 669, DIČ: CZ8103143169
ISO 9001 a ISO 14001

www.tonerynapln.cz

KLEMPÍŘSTVÍ
A POKRÝVAČSTVÍ
IMLAUF
LÁZNĚ BĚLOHRAD

KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE A REALIZACE
NOVÝCH STŘECH VČETNĚ KLEMPÍŘSKÝCH
A TESAŘSKÝCH PRACÍ, VZDUCHOTECHNIKA.

tel.: **603 541 290**
www.imalauf.eu, imalauf@imalauf.eu



RADKA HANZLOVÁ

MÁ DVĚ ZLATA

A REKORD ZE ZLATÉ TRETĚ



Mezi nejvýraznější postavy mistrovství České republiky juniorů v atletice, které se uskutečnilo o víkendu 22. a 23. června v Jablonci nad Nisou, patřila bělohradská Radka Hanzlová. Atletka závodící za AC TJ Jičín získala 2 zlaté medaile v běhu na 800 a 1500 metrů.

V sobotu dopoledne dokázala s více než tříteřinovým náskokem vyhrát závod na 1500 metrů, když tuto trať absolvovala teprve podruhé v životě. O necelé 2 hodiny později ji čekal rozběh na 800 metrů. V takticky vedeném závodě si dokázala pohlídat první místo a časem 2:23,87 min. postoupila do nedělního finále. I v něm Radka jednoznačně dominovala a s více než dvouteřinovým náskokem jasně zvítězila.

O čtyři dny později po dramatické cestě do Ostravy se Radka Hanzlová představila mezi startujícími na populární Zlaté třetě. Zde startovala mezi ženami v běhu na 800 metrů a časem 2:11,03 si nejen vytvořila osobní rekord, ale vybojovala i bronzovou medaili.

Svémi výsledky se zároveň nominovala do české reprezentace na mezistátní utkání juniorů Maďarska, Chorvatska, Slovinska a Česka, v němž 3. července dokázala časem 2:11,38 zvítězit v běhu na 800 metrů.

Z výsledků: MČR, 1500 metrů juniorek: 1. Hanzlová (AC TJ Jičín) 4:32,64, 2. Stewartová (Spartak Praha 4) 4:35,89, 3. Zimovjanová (PSK Olymp Praha) 4:37,28.

MČR, 800 metrů juniorek: 1. Hanzlová 2:13,54, 2. Půčková (AK Olymp Brno) 2:15,73, 3. Řečínská (AK Olomouc) 2:18,89.

Zlatá tretra, 800 metrů žen: 1. Polrola (Polsko) 2:09,48, 2. Stružková (USK Praha) 2:10,29, 3. Hanzlová 2:11,03.

(šup, spo)



SESTRY LAMIOVY

ZÍSKALY TITULY TENISOVÝCH PŘEBORNIC

Kuriozní, nečekaný a pro bělohradský tenis skvělý výsledek přinesly letošní oblastní přebory žákyň. V kategorii mladších žákyň nejprve zvítězila Klára Lamiová, mezi staršími ji poté napodobila její sestra Tereza!



Oblastní přebor mladších žákyň se uskutečnil 18. až 20. května na tenisových kurtech LOKO Trutnov. Třetí nasazená Klára Lamiová dokázala v semifinále zdolat první nasazenou hráčku turnaje Hanu Bezdíčkovou z DTK Skuteč po setech 0:6, 6:4, 6:4 a ve finále Veroniku Kulhavou z klubu Tenis – centrum DTJ Hradec Králové 6:4, 6:1. Triumf ve dvouhře doplnila Klára Lamiová i oblastním titulem ve čtyřhře společně s Hanou Bezdíčkovou.

Oblastní přebor staších žákyň proběhl 8. až 10. června v areálu Tenis – centra DTJ Hradec Králové. Tereza Lamiová do něj vstupovala jako pátá nasazená a v prvních dvou kolech dovolila uhrát svým soupeřkám pouhé 3 hry. Ve čtvrtfinále potom porazila 6:1, 6:4 jičínskou Natálii Mikulovou a v semifinále 6:2, 6:0 Anetu Francovou z TK Česká Třebová. Ve finále ji čekala první nasazená hráčka Adéla Josefová z pořádajícího klubu. I s ní si ale Tereza poradila a poměrně snadno zvítězila 6:1, 6:3.

Sestry Lamiové trénují doma v Lázních Bělohradě pod vedením trenéra Martina Menčíka a obě hostují v tenisovém klubu Pernštýn Pardubice, za který hrají celorepublikovou soutěž družstev O pohár prezidenta Českého tenisového svazu. V Pardubicích Kláru trénuje z bělohradských tenisových turnajů dobře známý Jan Čapoun, starší Terezu připravuje Radek Ehl.

Letošní výsledky Kláry a Terezy Lamiových patří mezi nejlepší v historii bělohradského tenisu.

(šup, pal)

MLADŠÍ ŽÁCI U 13 FKM JAVORKA

2. MÍSTO V RAKOUSKÉM ADLWANGU

Ve dnech 9. - 12. 5. 2013 se mladší žáci U 13 (ročník 2000 a ml.) FKM Javorka pod hlavičkou OFS Jičín představili na silně obsazeném turnaji v rakouském Adlwangu. Již 20. ročník se odehrál v městečku necelých 50 km od Lince. Současné na dalších třech místech probíhaly turnaje U 10, U 11 a U 15.

V naší kategorii U 13 se ve dvou skupinách představilo 12 týmů.

VÝSLEDKY FKM JAVORKA

ZÁKLADNÍ SKUPINA			
Javorka	Kerület (Maďarsko)	0 : 0	
Javorka	Hirschhausen (Německo)	5 : 0	Král, Štipák, Pour, Bičiště, Velich
Javorka	Ransbach (Německo)	4 : 0	Král, Štipák, Pour, Bičiště
Javorka	Pettenbach (Rakousko)	3 : 0	Hátle, Štipák, Pour
Javorka	Schlierbach (Rakousko)	2 : 1	Hátle, Velich
Ve skupině jsme obsadili druhé místo a postoupili do semifinále			
SEMIFINÁLE			
Javorka	Terlan (Itálie)	2 : 0	Štipák, Procházka
Před výbornou diváckou kulisou, ale na blátivém terénu, který byl daleko za hranicí regulérnosti, předvedlo družstvo výborný herní a taktický výkon a po zásluze vyhrálo a postoupilo do finále.			
FINÁLE			
Javorka	Kerület (Maďarsko)	0 : 3	
Ve finále jsme opět narazili na úvodního soupeře ze skupiny, ale byť družstvo bojovalo a dřelo, góly střílel soupeř. V konečném pořadí jsme tedy obsadili výborné 2. místo a ukázali, že fotbal hrát umíme.			



Jiří Bičiště

Horní řada zleva:

Ondřej Černý, Martin Kiec, Jakub Štipák, Václav Procházka, Patrik Hátle, Martin Truneček, Jan Král, Josef Pour

Dolní řada zleva:

Oliver Velich, Nikolas Bekera, Ondřej Bičiště, Petr Šafář a ležící Tomáš Ježek

Trenér: Oldřich Velich, Vedoucí: Jiří Bičiště





125. VÝROČÍ **SOKOLA** V BĚLOHRADĚ

Na přelomu let 2006 – 2007 jsme si v Bělohradských listech připomněli historii bělohradské sokolské jednoty od jejího vzniku až do dnešních dnů. V letošním roce, kdy sokolská jednota Lázně Bělohrad slaví své 125. výročí od svého založení, byla ve Fričově muzeu k tomuto výročí instalována výstava. Její vernisáž za velké účasti návštěvníků se konala 30. května a bude trvat do konce září. Hlavní projev na vernisáži pronesl letos nově zvolený starosta jednoty ing. Jaroslav Kostelníček.

S velkým obdivem můžeme sledovat dokumenty, které byly přes značné překážky a přes desítky uplynulých let zachovány proto, aby nám i dalším generacím přinesly svědectví o tom, že Sokol nebyl jen výchovou k tělesné zdatnosti, ale jeho součástí byla i výchova společenská a vlastenecká. Ti, kteří si vzali sokolskou myšlenku za své, se jejího naplnění zhostili se ctí, i když často za velkých obětí. Jedním z prvních statečných bratří Sokolů byl Jan Beneš, který padl v poslední bitvě 1. světové války u Terronu dne 22. října 1918. Neskutečné datum! Spisovatelka Leonína Mašínová k památce Jana Beneše složila báseň:

*Jen týden žít, jen ještě týden dýchat,
mít nepatrnou kapku z moře času
a byl bys mohl zpívat o vítězství
a zahřát srdce v opojném jasu...*

Jan Beneš byl jedním z mnoha padlých v této kruté válce, ale ne každému se dostalo nejvyššího vyznamenání Francie – Válečný kříž s palmou a povýšením.

Nové samostatné Československo podpořilo rozvoj Sokola i jiných spolků, nadšení z nabyté svobody a samostatnosti podnítilo občany ke snaze vybudovat stánek k rozvoji své činnosti. I tento počín se setkal s odezvou a pochopením u veřejnosti i městských zastupitelů v čele se starostou města Josefem Pechem, který byl velkým a obětavým nadšencem pro realizaci sokolských plánů. I takový počín, jak to bývá, často ztroskotává na nedostatku finančních prostředků. Kromě drobných přispěvatelů, dokonce i anonymních dárců, se našel mecenáš. Byl to továrník Josef Jína, který finančně podpořil koupi pozemků, stavbu sokolovny, svým zaměstnancům zaplatil kroje. Ve své závěti odkázal bělohradskému Sokolu 200 000 Kč a zastupitelstvu města 300 000 Kč pro sociální účely.

V době krize byla mezi členy Sokola uspořádána sbírka na pomoc nezaměstnaným, členům pak poskytnuta sleva na placení ročních členských příspěvků. Byla to těžká doba, kdy každá koruna byla vítanou pomocí. Není proto divu, že se zachoval i doklad o šetření ve věci ztracených šněrovacích bot v šatně, patřících náčelníkovi Sokola. Ztráta byla vyšetřena, úhrada sjednána korektní úřední cestou. Poněkud podivný a zpočátku nepravděpodobný případ se vyšetřoval v souvislosti s podezřením z odcizení lyžařského můstku, kdy je dokonce udán i podezřelý pachatel. Vše se ale vyšetřilo jistě ke spokojenosti obou stran, jak se můžete i v tomto dokumentu na výstavě sami přesvědčit. Zajímavý byl rovněž přístup

školy k činnosti žactva v Sokole. Žák školou povinný musel mít potvrzení ředitele školy a jeho souhlas k činnosti. Svým způsobem si musel tedy členství zasloužit.

Druhá světová válka se hned na počátku své nadvlády přihlásila s neuvěřitelně krutým prohlášením: Občanům židovského původu bylo odebráno členství v Sokole. S jakými asi těžkými pocity bezpráví a ponížení museli tito občané podepisovat tato krutá rozhodnutí. Až budete tato jména číst, uvědomíte si, že jsme se s těmito občany po válce již nesetkali.

Sokol prožil ve své historii i další nespravedlnosti a zvraty, ale žije dosud. I naše poměrně malá jednota se svými obětavými členy usiluje o to, aby sokolská myšlenka zůstala



stále živá a vryla se do srdcí i těch nejmladších členů. Vždyť Tyrsovo heslo „V zdravém těle zdravý duch“ je mottem každého z nás. Zdravých a poctivých lidí naše země stále potřebuje.

Nenechejte si ujít zajímavou výstavu dokumentů i fotografií ve Fričově muzeu. V článku nelze všechno popsat, z dobových dokumentů dýchá historie i nadšení.

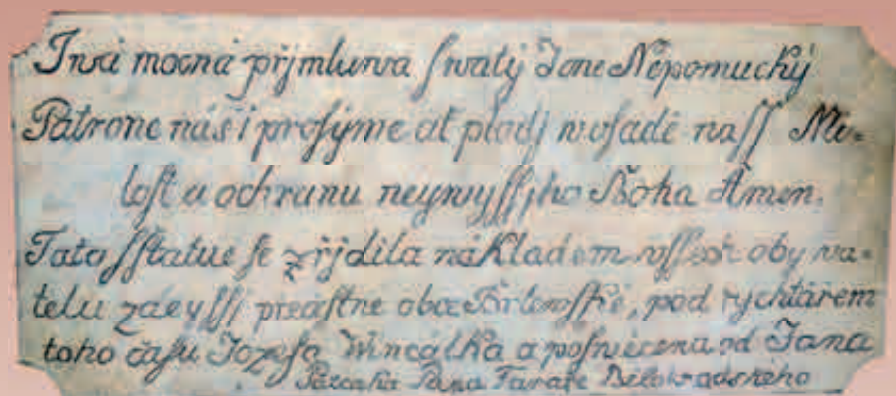
Za všechny účastníky si dovoluji poděkovat všem, kteří se o instalaci výstavy zasloužili, zejména pak ing. Stanislavu Nálevkovi, současnému jednateli jednoty. Všem přeji hodně sil a zdraví.

Hana Friedrichová, foto: archiv

KAPLE SE SOCHOU SVATÉHO JANA NEPOMUCKÉHO

Kaplička v osadě Brtev stojí ve svahu uprostřed osady u místní komunikace.

Kaplička je hranolová, omítnutá na kamenném soklu. K silnici otočená čelní stěna je tvořená půlkruhovým obloukem neseným dvěma sloupky doplněná nižšími dvoukřídly dřevěnými dvířky. Stanová střecha pokrytá plechem je na vrcholu zakončená stylizovanou lucernou s křížkem na vrcholu. Pod půlkruhovým obloukem stojí na kamenném podstavci socha sv. Jana Nepomuckého. Sochu vytvořili Jan a Josef Suchardovi z pískovce v obvyklém ikonografickém pojetí.



Na dolní části soklu je v rámci sedmiřádkový text stylizovaný ve staročeštině. Hlavní čelní stěna soklu je bohatě zdobená ve stylu přežívajícího vesnického baroka s prvky lidového kamenického umění. Ve střední části stěny je v mělkém půlkruhovém rámci zobrazen výjev ze života světce „Putování sv. Jana Nepomuckého do Staré Boleslavi“. Vlevo je nahoře umístěno „paládium staroboleslavské“, tvořené poprsím P. Marie s rouškou a malým Ježíškem v náručí.

Na pravé straně soklu je vytesána třířádková signatura autorů.

Kaplička sloužila jako zvonice. Zvon v období druhé světové války místní sundali a ukryli. V roce 1946 byl opět s velkou slávou zavěšen. Zvonilo se na něj každý den večer za soumraku tzv. klekání a také při úmrtích.

Stavba byla v letech 1999 a 2012 nákladem obce opravena.

Z památkového hlediska se jedná o cennou umělecko – řemeslnou práci dokládající rozmanitost forem dobové sochařské produkce.

Zpracoval Ladislav Stuchlík, foto: autor

